

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Kvinna, mamma och offer

*En feministisk- och genusteoretisk innehållsanalys av
FNSR resolution 1325(2000)*

Examensarbete för kandidatexamen i Globala Studier, 15 högskolepoäng
Bachelor Thesis in Global Studies

Göteborgs Universitet
Institutionen för Globala Studier
Kandidatprogrammet i Globala Studier
Grundnivå

Uppsatsförfattare: Tove Jönsson
Kurskod och termin: GS1511 Vårtermin 2022
Handledare: Annica Kronsell

Abstract

In the year 2000 the United Nations Security Council [UNSC] created resolution 1325 to implement gender within processes of peacebuilding and to increase women's security and equality. Nevertheless, there is a global problem concerning the UN peacekeeper's sexual exploitation and abuse towards local women and/or children during peace operations. Using a qualitative thematic content analysis of UNSC resolution 1325(2000) this essay examines how women are portrayed within the resolution and investigates whether its formulation is deficient. Using the theoretical framework of subject-positions and social constructivism I argue that women are positioned within resolution 1325 only as mothers, victims, and in need of special care which creates and supports a reality where women continue to be subordinated and taken advantage of by men. Furthermore, in order to gain more knowledge of how these subject-positions may work in practice and to conceptualize my theoretical analysis I relate my reasoning to the empirical example of the work of gender mainstreaming in the UN operation MONUC/MONUSCO in DR Congo. In this associated discussion I argue the inferior subject-positioning of women as an imaginable factor for the deficiency of the full implementation of gender in practice and for the continued events of abuse by UN peacekeepers in DR Congo. The paper, with the exception of this abstract, is written in Swedish.

Keywords: The United Nations, UNSC 1325(2000), Subjectpositions, Gender, Gender Equality, Gender Mainstreaming, Sexual exploitation and abuse, WPS Agenda

Number of Words Including In-Text References: 13.280

Innehållsförteckning

Kapitel 1

1. Uppsatsintroduktion	4
1.1 Disposition	8
2. Allmän bakgrund och problemformulering	8
2.1 Våld mot kvinnor - ett globalt samhällsproblem	8
2.2 Sexuellt våld under krig och kristider	9
2.3 De Förenta nationerna och fredsoperationer	10
2.4 Uppkomsten av FNSR resolution 1325	11
2.5 Operation MONUC/MONUSCO & fredsbevarandes övergrepp	12
3. Tidigare forskning	13
3.1 Puechguirbal - Discourses on Gender, Patriarchy and Resolution 1325	13
3.2 Förhöjt våld under konflikt- och kristider	14
3.3 Kovatch - Sexual exploitation and abuse in UN peacekeeping missions	14

Kapitel 2

4. Ändamålet med examensarbetet	16
4.1 Syfte och målsättning	16
4.2 Forskningsfrågor	16
4.3 Samhälls- och ämnesrelevans	16
4.4 Avgränsningar för uppsatsen	17

Kapitel 3

5. Teoretiskt ramverk och centrala begrepp	19
5.1 Ett feministiskt perspektiv	19
5.2 Genus och genusperspektivets betydelse	20
5.3 Subjektspositioner och ett socialkonstruktivistiskt ramverk	21
6. Metod och material	23
6.1 Analysmetod - Kvalitativ tematisk innehållsanalys	23
6.2 Val av material	26
7. Forskningsetiska överväganden	27
7.1 Eventuella forskningsetiska överväganden	27
7.2 Positionering	27
7.3 Validitet, reliabilitet och generaliserbarhet	28

Kapitel 4

8. Analys och diskussion	29
9. Avslutande diskussion och slutsats	38
Källförteckning	40
Appendix	44

Lista över förkortningar och terminologi

DR Kongo	Demokratiska republiken Kongo
FN	Förenta nationerna
FNSR	Förenta nationernas säkerhetsråd
Icke-partner	En individ som offret inte haft någon form av relation med
MONUC	United Nations Organization Mission in the Democratic Republic of the Congo
MONUSCO	United Nations Organization Stabilization Mission in the Democratic Republic of the Congo
Partner	En individ som offret haft en relation med. Intim, vänskaplig eller familjerelaterad
WHO	World Health Organization
WPS	Women, Peace, and Security

Förord

Först och främst skulle jag vilja tacka min handledare Annica Kronsell som har varit en ovärderlig vägledare genom min hela arbetets gång med sitt engagemang och uppmuntrande. Kunskaper, lärdomarna och direktiven jag har fått ta del av är något som jag kan använda hela livet. Tack till alla kurskamrater som har givit mycket inspiration och engagemang under våra tre år av studier. Slutligen vill jag även tacka min familj och mina vänner som har stöttat mig igenom hela arbetsprocessen och genom mina val i livet.

Kapitel 1

1. Uppsatsintroduktion

Våld mot kvinnor som utförs av män är ett globalt samhällsproblem. Det sker fysiskt och psykiskt, i och utanför hemmen samt av icke-partners och av partners. Uppskattningsvis är det globalt 30% av flickor och kvinnor över 15 år som minst en gång sitt liv har utsatts för fysiskt och/eller sexuellt våld av en partner eller icke-partner, eller båda. Denna statistik är inte absolut då mörkertalet är stort (UN Women, 2018: XVI).

Det allmänna ämnet för följande examensuppsats är att finna, undersöka och analysera kvinnors subjektposition, konceptualisering och porträttering inom Förenta Nationerna Säkerhetsråd [FNSR] resolution 1325(2000). Ändamålet med resolution 1325 är bland annat att främja kvinnors jämställdhet, implementera gender mainstreaming och kvinnor i de Förenta Nationernas [FN] verksamheter samt förhindra och förebygga våld mot kvinnor (PeaceWomen, u.å.). Vidare utformades resolutionen bland annat på grund av den utbredda problematiken av sexuella övergrepp och exploatering mot kvinnor och/eller barn inom konflikt- och krigsområden (S/RES/1325(2000): par. 10), vilket inkluderar händelser av övergrepp som utförs av FN fredsbevarare. Operation United Nations Organization Mission in the Democratic Republic of the Congo/United Nations Organization Stabilization Mission in the Democratic Republic of the Congo [MONUC/MONUSCO] i Demokratiska republiken Kongo [DR Kongo] är den operation som uppmärksammats som den mest drabbade av våldsutövande fredsbevarare (Kovatch, 2016: 158). Trots godkännandet av resolution 1325 och den sammanhängande adresseringen om problematiken kring fredsbevarare fortsätter händelser av sexuella övergrepp och exploatering mot lokala kvinnor och/eller barn inom i DR Kongo än idag (Wagner, Glaesmer, Bartels, Weber, & Lee, 2022: 2 ; Kovatch, 2016: 159). Hur kommer det sig att händelser av övergrepp, våld och exploatering fortfarande sker på en plats efter att resolution 1325 har godkänts? Hur kommer det sig att det fortsätter trots att kvinnors utsatthet och osäkerhet i krigs- och krisområden var en fundamental pelare till att resolutionen skapades? Finns det något i resolutionens utformning som är bristfälligt och som kan anses vara en bidragande anledning till att genus och kvinnors jämställdhet och säkerhet inte lyckas realiseras till fullo, även i praktiken i FN:s verksamheter och operationer?

Socialkonstruktivism är en social teori som ämnar att konceptualisera relationen mellan aktörskap, normer, regler, diskurser, meningsskapande och strukturer av verkligheten. Det fokuserar på hur språkanvändning, aktörers intressen och aktörers handlande blir

meningsskapande samt hur det skapar och bibehåller sociala identiteter och strukturer. Vad som är ansett som social fakta, regler och normer inom de strukturer som skapas resulterar sedan i att aktörer innehar olika nivåer av makt och olika möjligheter till handling och aktörskap (Barnett, 2020: 193-199). Ett sätt att konceptualisera olika aktörers eller subjekts aktörskap och ställning är genom *subjektspositioner*. Att undersöka subjektspositioner är att försöka identifiera den position som en institution eller en person tilldelas utefter sociala samt diskursiva konstruktioner. Det ser hur olika subjekt är socialt dominerande och gynnas över andra subjekt som underordnas och missgynnas. Det tar även hänsyn till frågor om auktoritet och makt i frågan om hur och vem som kan tala inom en diskurs och/eller en social position. Därav kan subjektspositioner diskuteras i relation till ett maktperspektiv eftersom somliga subjektspositioner gynnas över andra och influerar en institutions och/eller en persons möjligheter till aktörskap (Hansen, 2020: 189). Med verktyget subjektspositioner ämnar jag att undersöka hur kvinnor framställs i resolution 1325, hur det kan anses som verklighetsskapande samt vilken situation detta kan försätta kvinnor i. Subjektspositionerna som jag ämnar att finna grundas i feministiska samt genusteoretiska perspektiv kring kvinnor, samhällskonstruktioner, strukturer och säkerhet.

Operation United Nations Organization Mission in the Democratic Republic of the Congo [MONUC] inleddes 1999 (Notar, 2006: 414) och bytte år 2010 namn till United Nations Organization Stabilization Mission in the Democratic Republic of the Congo [MONUSCO] (Kovatch, 2016: 159). Eftersom uppsatsens ämne berör tiden för båda namnen på operationen benämns det under samlingsnamnet MONUC/MONUSCO. Implementeringen av genus i operation MONUC/MONUSCOs mandat har successivt införts sedan 2003 och började bli synligt under 2004 genom bland annat reformer inom den juridiska sektorn och valstöd. Det finns ansträngningar och insatser för att utjämna könsfördelningen av den civila och militära personalen men målen har ännu inte realiserats till fullo (United Nations Entity for Gender Equality and the Empowerment of Women [UN Women], 2012: 26), utan det finns fortfarande omfattande brister i genusarbetet i operation MONUSCO. Händelser av sexuella övergrepp och exploatering som utförs av FN fredsbevarande mot kvinnor och/eller flickor förekommer i många olika fredsoperationer världen över. Däremot är MONUC/MONUSCO den operation med högst antal anmälda händelser av sexuell exploatering och övergrepp inklusive våldtäkt utav alla FN operationer sedan data om problematiken började samlas in (Kovatch, 2016: 158).

I *Discourses on Gender, Patriarchy and Resolution 1325: A Textual Analysis of UN Documents* gör Nadine Puechguirbal (2010: 172, 179) en analytisk studie om diskurser och språkanvändningen inom resolution 1325. I sin analys framhäver Puechguirbal att själva resolutionen, och andra liknande dokument, är det som som fortsätter att upprätthålla en det patriarkala system som underordnar kvinnor. Likaledes används en underordnande terminologi i resolution 1325 som skapar en stereotyp om att kvinnor och femininitet är ett svagare genus som behöver beskyddas. Det nuvarande systemet upprätthålls genom att det är majoriteten män som kvarstår vid makten och att det är majoriteten män som skapar dokument som behandlar frågor om kvinnor och genus, istället för att få den inblick av kvinnor som krävs.

Kunskapsluckan som jag identifierar är att forskning kring conceptualiseringen av kvinnor inom resolution 1325 med användningen av subjekspositioner inte är ett område där det finns överflödigt med information eller många genomförda studier. Många tidigare undersökningar som jag har funnit omfattar diskursanalytiska metoder men jag har förhoppningar om att min analys och mina resonemang om subjekspositionering och socialkonstruktivism i relation till 1325 ska vara ett värdefullt tillägg till den tidigare forskningen. Att se på säkerhet och jämställdhet för kvinnor och genus är ett sätt att fördjupa ett perspektiv bortom staten och se till samhällseliga strukturella och institutionella hot. Att använda ett socialkonstruktivistisk teoretiskt ramverk är en viktig del för att förstå sociala normer, idéer och kunskap och hur de påverkar identitet och skapandet av verklighet inom politik och stater, både på strukturell makronivå och på en individuell mikronivå. Subjekspositionering är viktigt för att framställa hur somliga subjekt i samhället, i detta fall kvinnor, underordnas och förlorar möjligheterna till eget aktörskap, vilket är en väsentlig del för könsjämställdhet och för att förebygga mäns våld mot kvinnor.

Mitt identifierade forskningsproblem är att formuleringar i och genomförandet av FNSR resolution 1325 är bristfälligt. Detta eftersom texten är alltför vag och subjekspositionerar kvinnor och femininitet till en nivå av utsatthet utan att faktiskt föreslå konkreta åtgärder för förbättring. Det skapar en problematik då resolutionen som utformades till stor del på grund och har en hög betoning på händelser av sexuella övergrepp och exploatering mot kvinnor och/eller barn inom krigs- och konfliktområden (S/RES/1325(2000): par. 10), vilket inkluderar exempelvis fredsoperationer, inte kan realiseras till fullo i praktiken. Genom att använda subjekspositioner avser jag att undersöka hur kvinnor och genus porträtteras i

resolution 1325 utifrån olika förutbestämda teman som grundas i feministisk- och genusteoretiska perspektiv på kvinnor och säkerhet. Med ett socialkonstruktivistiskt perspektiv kan jag då analysera vad för situation detta försätter kvinnor i. Vidare kan min teoretiska analys användas för att förstås som en tänkbar faktor till varför övergrepp fortsätter inom operation MONUC/MONUSCO. Inledningsvis krävs det att analysera och konceptualisera subjektet kvinna i resolution 1325 vilket görs genom forskningsfrågan: Hur produceras könade subjektpositioner av genus samt hur porträtteras kvinnor i FNSR resolution 1325 utifrån ett genus- och feministiskt perspektiv? Därefter är ambitionen att applicera min analys till mitt empiriska fall, operation MONUC/MONUSCO och använda mina resonemang och iakttagelser för att förstå svårigheterna med att implementera genus i operationen. Resonemang och diskussion förs då genom forskningsfrågan: Hur kan svårigheterna att implementera genus inom operation MONUC/MONUSCO förstås utifrån könade subjektpositioner? Ändamålet med en tematisk innehållsanalys av resolution 1325 är för att finna hur strukturer av makt, subjektpositionering och genus är en möjlig bidragande faktor som hindrar att kvinnors jämställdhet realiserar i praktiken. Att kvinnors säkerhet och jämställdhet inte realiserar till fullo ger konsekvenser på kvinnors sociala och ekonomiska hållbarhet som fortsatta övergrepp och exploatering. Detta fortsätter att producera och reproducera ett klimat som tillåter en fortsatt marginalisering av kvinnors hälsa, säkerhet och jämställdhet samt är en bidragande faktor till fortsatta sexuella övergrepp och exploatering av fredsbevarare inom operationer.

Uppsatsen är avgränsad till att göra en tematisk analys av resolution 1325 med anledning av att resolution 1325 var den som skapades först i relation till women, peace, and security [WPS], eller kvinnor, fred och säkerhet. Samt med anledning av den betydelse som resolutionen har haft som ett politiskt ramverk för att implementera genus och för att öka könsjämställdhet.

UN Women skapade 2012 utvärderingsrapporten *Evaluation of Gender Mainstreaming in United Nations Peacekeeping Activities (MONUC/MONUSCO) in the Democratic Republic of the Congo*. Utvärderingen skapades under 2011-2012 tillsammans med Inspection and Evaluation Division (IED) vid Office of Internal Oversight Services (OIOS) och sammanfattar arbetet för implementering av genus och i operation MONUC/MONUSCO genom att belysa både styrkor och svagheter av dess arbete. Det grundades i att bland annat se på operationens effektivitet i att integrera jämställdhet och mänskliga rättigheter i dess

verksamhet samt om uppdragens mandat har bidragit till att uppnå FNSR mål om kvinnor, fred och säkerhet. Mitt ändamål med att använda utvärderingen i min uppsats är för att tydligt och konkret exemplifiera FNs arbete i att införa genus och jämställdhet i sin verksamhet. Dokumentet kommer att vara grunden för mig för att besvara frågan om vilka svagheter och svårigheter som existerar med operationens arbete för att implementera genus och om det kan relateras till min analys om könade subjektspositioneringar. Denna sammankoppling görs för att kunna påpeka möjliga konsekvenser som sker i praktiken på grund av kvinnors subjektifiering och porträttering under män och för att åskådliggöra att den rådande formuleringen och subjektspositionering av kvinnor inom styrningsdokument som resolution 1325 är bristfällig.

1.1 Disposition

Uppsatsen är uppdelad i 4 olika kapitel. Kapitel 1 har inletts med en sammanfattande överblick till uppsatsens ämne, problemlösning, teoretiska ramverk och metod. Efterföljande i kapitel 1 tillhandtagger en allmän bakgrund till det valda ämnet och dess problematik, till FN som verksamhet och FNs fredsoperationer samt ändamålet med operation MONUC/MONUSCO. Vidare ges en överblick om bakgrunden till resolution 1325 och relevant tidigare forskning för uppsatsens ämne. Kapitel 2 omfattar undersökningens syfte, forskningsfrågor, uppsatsens samhälls- och ämnesrelevans samt uppsatsens medvetna avgränsningar. Uppsatsens 3:e kapitel beskriver det teoretiska ramverket och centrala begrepp, eventuella forskningsetiska överväganden samt valet av material och metod för undersökningen. Kapitel 4 innehåller undersökningens analys samt tillhörande diskussion och slutsatser. Slutligen förses uppsatsen med en referenslista på samtliga källor och en appendix som innehåller mitt fullständiga kodningsschema.

2. Allmän bakgrund och problemformulering

2.1 Våld mot kvinnor - ett globalt samhällsproblem

Våld mot kvinnor som utförs av män både i relation som partner eller icke-partner är ett globalt samhällsproblem. World Health Organisation [WHO] framförde år 2021 en prevalensuppskattning med statistik från 2018 om att 31% av flickor och kvinnor mellan åldrarna 15-49 har utsatts av sexuellt våld från en samtida manlig partner, från en manlig

icke-partner eller från de båda alternativen under sin livstid. Detta tyder på en uppskattning av 736 miljoner och upp till 852 miljoner kvinnor och flickor globalt som upplevt en eller båda av dessa sorter av sexuellt våld minst en gång under sin livstid mellan 15-49 års ålder. Utav dessa 31% är det uppskattningsvis 6% som angetts ha varit ett övergrepp utfört av en icke-partner. Däremot framför WHO denna uppskattning med en stor försiktighet eftersom mätningen av sexuellt våld, speciellt när det är utfört av en icke-partner, har stora utmaningar. Utmaningar som det rådande tabut kring sexuellt våld tillsammans med stora sociala och samhällseliga stigman, vilket resulterar i en global underrapportering från flickor och kvinnor som har blivit utsatta för övergrepp (World Health Organization [WHO], 2021: 29-30, 33-34). Dessa siffror redogör inte för våld mot kvinnor i sin fulla omfattning då rapporten inte inkluderar former av våld som hedersrelaterat våld eller mord, människohandel, trakasserier eller våld av arbetsgivare (WHO, 2021: VIII). Om samtliga former av våld hade inkluderats i rapportens redogörelser hade siffran varit avsevärt högre.

2.2 Sexuellt våld under krig och kristider

Sexuellt våld och våldtäkter har tidigare i historien ansetts vara en "[...] unfortunate by-product" (Eriksson Baaz & Stern, 2013: 1) under konfliktrelaterade situationer och krig. Därav var det inte prioritering inom den politiska, säkerhetsorienterade och beslutsfattande sfären. Först under mitten av 1990-talet infördes sexuellt våld och våldtäkter till diskursen om global säkerhet samt globala säkerhetshot och klassificeras nu även som ett strategiskt medel, eller ett vapen, inom krig som kan förhindras (Eriksson Baaz & Stern, 2013: 1-2 & 17). Utförande av sexuellt våld och våldtäkter under krig och konflikt konstateras även som en krigsförbrytelse under krigslagarna (Whitworth, 2018: 79). Sexuellt våld och våldtäkter blir bland annat ett vapen för att skapa rädsla, förnedra och/eller för att skapa ett förtryck (Eriksson Baaz & Stern, 2010: 1-2).

Eriksson Baaz & Stern framför en förståelse av sexuellt våld inom kris- och krigstider bland annat genom genus essentialism, nämligen i ens feminina eller maskulina attribut. Att vara ett offer är djupt rotat i det som anses kvinnligt och att vara en erövare eller en förövare i att vara man. Det manliga könsorganet är en maktfull naturkraft som har ett biologiskt behov, så kallat Biological Urge Theory, och som innehar ett överväldigande biologisk krav till sexuell aktivitet och tillfredsställelse, oftast från en kvinna. Den manliga heterosexuella drivkraften kan inte förvaras eller ignoreras utan den måste få ett utlopp, även under konflikt-

och krigstider. När en soldat inte har den geografiska närheten till sin partner blir de lokala kvinnorna det substitut som måste få användas. Att genuset man anses överlägset och att mäns utlopp för sexuella begär och behov oavsett tillvägagångssätt bara sker är en social normativitet som grundas i den klassiska *boys will be boys* mentaliteten, eller pojkar förblir pojkar mentaliteten (Eriksson Baaz & Stern, 2013: 17-18). Hädanefter kommer det att hänvisas under den engelska termen *boys will be boys*.

2.3 De Förenta nationerna och fredsoperationer

De Förenta nationerna [FN] skapades 1945 efter det misslyckade League of Nations i ett nytt försök för att institutionalisera ett internationellt kollektivt samarbete för säkerhet efter år av förödande krig. Det primära fokuset för FN och dess aktivitet har varit frågan om fred och säkerhet mellan stater, att upprätthålla staters rätt till sin suveräna integritet, mänsklig säkerhet och att avskaffa våldsanvändning förutom i självförsvar eller med godkännande av FNSR. Senare har FN:s sfär för säkerhet utvidgats till andra frågor som exempelvis klimatförändringar, mänsklig hälsa och sjukdomar (Weiss & Zach, 2018: 299-300). FN:s fredsoperationer ska i sin praktiska mening introducera och införa demokrati, införa liberala värden och fred, tillhandahålla humanitär hjälp och avbryta krigförande i syfte att lösa ett lands och/eller ett samhälles konflikter (Pugh, 2018: 318).

FN har uttalat en nolltolerans mot sexuell exploatering och övergrepp under uppdrag och operationer, vilket inkluderar alla typer av förbjudna relationer mellan fredsbevarare och civila inom lokalbefolkningen där operationen förs. Det inkluderar händelser av våldtäkt och sexuella relationer med en natur av olika maktpositioner där en part utnyttjas på grund av sin utsatthet. Trots sin nolltolerans har FN ett utbredd problem med sexuella övergrepp och exploatering bland sina trupper, främst mot kvinnor och/eller barn. Sexuella övergrepp och exploatering ger inte enbart emotionella skador och en social utsatthet hos offren utan det finns en efterföljande problematik av oönskade graviditeter där de övergivna kvinnorna eller flickorna nu behöver uppfostra, vårda samt ekonomiskt stödja ett barn utan att fadern vidtar något ansvar eller bistår med någon form av stöd (Wheeler, 2020).

Det finns även kontextuella faktorer att ta hänsyn till rörande information om antal fall om sexuella övergrepp och exploatering. I DR Kongo finns en rådande hög stigmatisering av

övergrepp och våldtäkter eftersom man som kvinna betraktas som skändad och oren. I de flesta fall kan eventuella konsekvenser vara att kvinnan eller flickan blir exkluderad och bortdriven från sina föräldrar, ifrån sitt hem, sin familj eller sin make vilket medför en än större social och fysisk utsatthet (Kiernan, Mishori, & Masoda, 2016: 238). Fortsättningsvis råder ett svagt och korrupt juridiska system i DR Kongo där få anmälningar om övergrepp leder till en fällande dom. Därav finns en högt uppskattat underrapportering av händelser av sexuella övergrepp och exploatering (Kovatch, 2016: 163).

2.4 Uppkomsten av FNSR resolution 1325

Resolution 1325 är ett historisk ramverk och den första av sitt slag för gender mainstreaming inom FNs verksamheter, för kvinnors rättigheter och ledarskap samt uppmärksammar att fred hör samman med könsjämsställdhet. Uppkomsten av resolution 1325 var inte en enskild händelse utan är sammankopplat till flera större globala händelser och politiska initiativ av bland annat FN och FNSR. Efter kalla krigets slut fanns förhoppningar om en ny demokratisk världsordning med nya inslag som bland mänskliga rättigheter och rättsstatsprincipen. Olyckligtvis utbrast folkmordet i Rwanda 1994 och flera konflikter i exempelvis forna Jugoslavien, på Haiti och i Somalia som benämns som new wars, eller nya krig. Det uppdagades att inom dessa krig och konflikter fanns fler påtagliga egenskaper som skiljde sig från den traditionella krigföringen man vanligtvis sett tidigare. Istället för att grundas i geopolitiska mål eller enbart politiska idéer drevs de av religiösa, etniska och/eller tribala skäl och drevs utav nätverk av såväl statliga som icke-statliga aktörer samt kriminella gäng, krigsherrar och väpnad milis. Våldet vidgades i en större grad mot civila genom metoder som tortyr, självmordsbombningar, sexuella övergrepp, våldtäkter, plundring och avrättningar (Chinkin, 2019: 26-27). I samband med detta infördes bland annat en ny diskurs och politik om human security, eller mänsklig säkerhet, beskyddandet av civila och utvecklingen av internationella humanitära lagar och juridiskt ansvar. På agendan ökade även insikten och erkännandet av kvinnor och flickors stora utsatthet som mål för stridande enheter. Kvinnorättsrörelsen ville införskaffa en betoning på kvinnors säkerhet och jämställdhet inom områden och i tider av krig och konflikt, under tider av fred samt införa kvinnors rättigheter och internationell humanitär rätt i FNs verksamheter och i beslutsfattande. Utvecklingen av konceptet om mänsklig säkerhet är att 1325 kräver en inkludering av ett genusperspektiv, av könsjämsställdhet och av kvinnors handlingskraft inom all politik under konflikter och under

fredsbyggande (Chinkin, 2019: 30-34). För en mer detaljerad historia om FN resolution 1325 se Christine Chinkins *Adoption of 1325 Resolution* i *The Oxford Handbook of Women, Peace, and Security*.

2.5 Operation MONUC/MONUSCO & fredsbevarandes övergrepp

Händelser av sexuella övergrepp och exploatering av FN:s fredsbevarande förekommer under många fredsoperationer världen över. Däremot är MONUC/MONUSCO den operation med högst antal anmälda händelser av sexuell exploatering och övergrepp utav alla FN operationer sedan data om problematiken började sammanställas (Kovatch, 2016: 158). Operation United Nations Organization Mission in the Democratic Republic of the Congo (MONUC) inleddes efter avtalet om Lukasas vapenvila i juli 1999 efter oroligheter och konflikt som bland annat hade brutit ut efter folkmordet i och flyktingkrisen från Rwanda. Grunden för operationen var att överse Lukasas vapenvilan och för att stilla fortsatta konflikter (United Nations, u.å.). År 2010 bytte FN namn på fredsarbetet till operation United Nations Organization Stabilization Mission in the Democratic Republic of the Congo (MONUSCO). Operationen i sin helhet förblev densamma efter namnbytet förutom att MONUSCO ska inneha ett större fokus på konceptet om stabilisering. Antalet fredsbevarande styrkor minskade något men det anses främst vara på grund av den misstrovärdighet som namnet MONUC bar på efter rapporter av oförmåga att skydda lokalbefolkningen och rapporter om sexuella övergrepp som det ansågs behöva ett namnbyte. Det finns många fredsbevarare som gör betydelsefullt arbete även på bekostnad av att riskera sina egna liv. Ändock existerar problem där fredsbevarare, både soldater och civilt anställda, utnyttjar sin maktposition och begår sexuella övergrepp, exploatering och våldtäkter (Kovatch, 2016: 159).

Den utbredda fattigdomen i DR Kongo resulterar även i att kvinnor tvingas ägna sig åt prostitution för att kunna överleva och för att försörja kunna sig själva och sin eventuella familj (Kiernan, Mishori, & Masoda, M, 2016: 238). De som i högsta grad är utsatta är föräldralösa, ensamma kvinnor och flickor samt kvinnor och flickor på flykt. Det sker i flyktingläger såväl som i kåkstäder mot flickor och kvinnor som utsätts av fredsbevarare, av andra manliga flyktingar, av vakter, av smugglare och av civila lokalinvånare (Rape As a Weapon of War: Accountability For Sexual Violence In Conflict: Hearing before the Subcommittee On Human Rights And The Law of The Committee On The Judiciary United

States Senate, 2008: 27). Det är inte uteslutande överfallsvåldtäkter som inträffar utan FN fredsbevarare utnyttjar kvinnor och/eller flickors extrema utsatthet och deltar i deras behov av så kallat survival sex, eller överlevnadssex. Det vill säga, att fredsbevarare köper sexuella tjänster av kvinnor och/eller flickor för enbart lite mat, för några få mynt eller för så lite som en dollar. Därutöver finns uttalanden om att fredsbevarare kan våldta en kvinna eller flicka och i efterhand överlämna en liten summa pengar för att kunna kategorisera händelsen som prostitution istället för våldtäkt (Kovatch, 2016: 163-164). De kvinnor och/eller flickor som utsätts för sexuella övergrepp och exploatering är i diverse åldrar men en många är unga under 18 år. Det sker i och runt om FN:s läger, i fredsbevarares bostäder och i deras bilar. En 16-årig flicka berättar om hur hon vid ett tillfälle hade överenskommit att ha samlag med en fredsbevarare och istället blev våldtagen av 5 fredsbevarare. Ytterligare en 14-årig flicka berättar att hon blev våldtagen för första gången av en fredsbevarare när hon var 10 år gammal. Efterföljande konsekvenser var att hon blev ansedd som icke åtråvärd och som icke lämplig för äktenskap på grund av sin förlorade oskuld. Efter de initiala händelserna har båda flickorna fortsatt att ha sexuella relationer med fredsbevarare för att få tillgång till mat, dricka eller pengar. 2005 återfanns en video av en fransk FN logistisksanställd som torterade och utnyttjade nakna flickor (Notar, 2006: 417-419).

3. Tidigare forskning

3.1 Puechguirbal - Discourses on Gender, Patriarchy and Resolution 1325

I *Discourses on Gender, Patriarchy and Resolution 1325: A Textual Analysis of UN Documents* gör Nadine Puechguirbal en analytisk studie om språkanvändningen inom resolution 1325. I sin analys finner Puechguirbal att resolutionen kan anses vara en pelare för att implementera genus i FN:s arbete. I sin kontrast är det även själva resolutionen, och andra liknande dokument, som är det hinder som fortsätter att upprätthålla en manlig monopol i det patriarkala system som underordnar kvinnor och genus. Puechguirbal argumenterar för att användningen av den terminologi som finns i dokument som resolution 1325 skapar en stereotyp om att kvinnor är svaga och bräckliga individer som behöver beskyddas. Nästintill cykliskt är det majoriteten män som kvarstår vid makten, majoriteten män som skapar dokument om kvinnor och genus såväl som män som säkerställer att det nuvarande systemet förblir oemotsagt (Puechguirbal, 2010: 172, 179).

3.2 Förhöjt våld under konflikt- och kristider

Tidigare studier visar på att våld mot kvinnor ökar under tider av krig, konflikter och kriser som naturkatastrofer. Tider av konflikt och kris ger ökad spänning på sociala och ekonomiska aspekter vilket ger en ökad utsatthet. Exempelvis efter den stora tsunamin som träffade sydasiatiska kuster 2004 inkom rapporter om ökat sexuellt våld, övergrepp och trakasserier mot kvinnor och/eller flickor, i och utanför hemmen, redan inom de första timmarna. Övergreppen rapporterades begås av civila män, poliser, humanitära arbetare, väktare och andra män i uniform. Den stort förhöjda frekvensen av våld mot kvinnor fortsatte en lång tid efter tsunamin. Efterföljande känslor hos män som stress, ilska, trauma och en förlust av makt i en förstörd vardag tillsammans med en försämrad samhällssäkerhet och kontroll blir en utlösare för aggression i form av fysiskt våld, trakasserier och våldtäkter mot den socialt underlägsna gruppen kvinnor. När traditionella genusroller där män ska kunna förse skydd och ekonomiskt försörja sin familj rubbas kan det leda till en ökad aggression och spänning som kan leda till våld mot kvinnor, ofta i hemmet. Vilket även grundas i ojämlikhet inom auktoritet, genus, genusroller och inom kvinnors jämställdhet (Fisher, 2010: 902-903, 905-910). Likaledes fanns en märkbar ökning av våld mot kvinnor i hemmet efter lågkonjunkturen 2008. Den försämrade kontrollen över hushållets ekonomi, arbetslösheten och dess efterföljande stress och spänningar drabbade kvinnor med ett märkbart ökat våld. När den återigen maskulina identiteten utefter traditionella genusroller om att män ska ekonomiskt förse sin familj hotades av ekonomiska och sociala påfrestningar resulterades det i ökat våld och ett ökat kontrollbehov mot kvinnor, ofta i hemmen (Schneider, Harknett & McLanahan, 2016: 494-496). Den instabilitet som en aktiv samt tiden efter konflikt ger tiden medför leder ofta till ökad prostitution och sexarbete. Sexarbetare, särskilt kvinnor, är extremt utsatta i relation till sin hälsa, sin säkerhet och för att utsättas för exploatering. Det upptrappade våldet, trakasserier och övergrepp ökar därav sociala orättvisor i samhället (Kiernan, Mishori, & Masoda, M, 2016: 238-239).

3.3 Kovatch - Sexual exploitation and abuse in UN peacekeeping missions: A case study of MONUC and MONUSCO

Våld och ojämlikhet kan granskas utifrån olika dimensioner, eller utifrån olika nivåer, nämligen utifrån en individuell, en strukturell nivå samt en kontextuell nivå om kultur och miljö. Dessa nivåer är angelägna att ha i åtanke både enskilt såväl som i deras

intersektionalitet och samspel. Den så kallade mikronivån, eller den individuella nivån, undersöker den enskilda individens roll och utförande i varje enskilt fall. Den kontextuella nivån innebär att examinera utefter miljö samt kulturella faktorer. Slutligen behandlar makronivån, eller den strukturella nivån, institutionella ramar (Kovatch, 2016: 157-158). I Bonnie Kovatch *Sexual exploitation and abuse in UN peacekeeping missions: A case study of MONUC and MONUSCO* som behandlar ämnet om sexuella övergrepp av fredsbevarare mot kvinnor och barn argumenterar Kovatch att samtliga nivåer är nödvändiga att ha i åtanke, för det är samtliga nivåer av det sociala, kulturella, juridiska, ekonomiska och institutionella som intersektionellt påverkas av och påverkar varandra samt influerar världen. Kovatch relaterar sin studie till DR Kongo och FN operation MONUC/MONUSCO och djupdyker i kontexten om kultur och normer i relation till kön och genus, både i DR Kongo och ifrån de truppbidragande länder som våldsutövande fredsbevarare kommer ifrån. Det Kovatch framhäver är en korrelation mellan förekomsten av övergrepp och kulturella normer om genus och kvinnor. Det Kovatch synliggör är att DR Kongo samt truppbidragande länders gärningsmän till stor del har genusnormer som underordnar kvinnor och där det finns en avsaknad för kvinnors jämställdhet. Ytterligare en bakomliggande faktor argumenterar Kovatch vara en kultur av utnyttjande och hypermaskulinitet som etableras bland personal och fredsbevarare som uppmuntrar ett exploaterande beteende. Aggressiv hypermaskulinitet är något som ofta förknippas med militär aktivitet men en intressant poäng som Kovatch lyfter är att grunden och strukturen för FN personal borde vara annorlunda. FNs fredsoperationer har riktlinjer om att inte använda våld likt en militär med undantag för självförsvar. Ändock framkommer hypermaskulinitet, eller en maskulinitetskris som ofta existerar i militära aktiviteter, bland fredsbevarare som inte skall klassificeras som ett militärt förband. Fredsbevarare på FN operationer genomgår däremot utbildning likt en soldat som ska utföra militära aktiviteter vilket Kovatch menar på skapar likt en förvirring av identiteter om fredsbevarare kontra soldat med tillhörande exploaterande normer, vilket kan vara en faktor för att förstå fredsbevarares våldshandlingar (Kovatch, 2016: 158, 164-170).

Kapitel 2

4. Ändamålet med examensarbetet

4.1 Syfte och målsättning

Att kvinnors säkerhet och jämställdhet inte realiserats till fullo reproducerar ett klimat som tillåter en fortsatt marginalisering av kvinnors hälsa, säkerhet och jämställdhet. Syftet med min tematiska innehållsanalys är att genom användningen av subjektspositioner finna, undersöka och analysera hur kvinnor porträtteras och positioneras i FNSR resolution 1325(2000). Subjektspositioner som en del av ett socialkonstruktivistiskt teoretiskt ramverk kan jag använda som ett verktyg till att undersöka konceptualiseringen av kvinnor i resolutionen. Trots godkännandet av resolution 1325 förblir kvinnors utsatthet ett globalt samhällsproblem och problematiken angående sexuella övergrepp och exploatering av FNs egna säkerhetsstyrkor och fredsbevarare består. Därav ämnar jag att exemplifiera min tematiska analys med subjektspositioneringar av kvinnor till det empiriska fallet operation MONUC/MONUSCO och en utvärdering om operationens genusarbete och arbete för kvinnors jämställdhet, inkludering och säkerhet. Anknytningen till operation MONUC/MONUSCO görs för att försöka erhålla samt bidra med en ökad förståelse om och i så fall hur könade subjektspositioneringar är en möjlig bidragande anledning som hindrar att könsjämställdhet realiserats i praktiken, även inom FNs egna verksamheter och operationer. Uppsatsen syftar till att försöka besvaras med hjälp av följande forskningsfrågor.

4.2 Forskningsfrågor

4.2.1 Hur produceras könade subjektspositioner av genus samt hur porträtteras kvinnor i FNSR resolution 1325 utifrån ett genus- och feministiskt perspektiv?

4.2.2 Hur kan svårigheterna att implementera genus inom operation MONUC/MONUSCO förstås utifrån könade subjektspositioner?

4.3 Samhälls- och ämnesrelevans

Olika former av våld och orättvisa mot kvinnors rättigheter är ett påtagligt globalt samhällsproblem. Frågan beträffande om kvinnors rättfärdighet och jämställdhet inkluderas i de globala hållbarhetsmålen, mer specifikt mål nummer 5, i Agenda 2030 (A/RES/70/1(2015): 18). Skapandet och godkännandet av FNSR resolution 1325 var ett globalt agerande i rätt riktning men det krävs ytterligare uppmärksamhet och arbete för att

könsjämsställdhet ska kunna realiseras. Det har inte minst en inverkan på kvinnors ekonomiska tillstånd utan resulterar likaledes i en större sociala utsatthet samt påverkar kvinnors förutsättningar, möjligheter, hälsa och säkerhet. Kandidatprogrammet i Globala Studier innehar en omfattande emfas på hållbar utveckling inom ekonomiska, ekologiska såväl som sociala aspekter och dimensioner. Därav är frågan om flickors och kvinnors utsatthet, utnyttjande och osäkerhet på grund av globala strukturer som främjar män i högsta grad relevant som ämne inom Globala Studier. Med en närmare kritisk analys av FN resolution 1325 och med de kunskaper som Globala Studier innehåller strävar jag efter att kunna finna och diskutera bakomliggande strukturella faktorer till den rådande samhällsproblematisering som underminerar flickors och kvinnors säkerhet, hälsa och rättigheter. Det finns redan existerande material och litteratur som granskar och analyserar resolution 1325 i relation till FN:s arbete om att uppnå målen om att inkorporera genus i sin verksamhet. Förhoppningen med min analys om kvinnors subjektspositionering är att det ska vara ett värdefullt bidrag som kan tillföra betydelsefulla synpunkter och resonemang till den redan existerande samlingen av material och litteratur inom kunskapsområdet.

4.4 Avgränsningar för uppsatsen

4.4.1 Sexuell exploatering och övergrepp mot kvinnor och flickor

För detta examensarbete kommer fokuset på våldet att avgränsas till sexuellt våld, sexuella övergrepp och exploatering, vilket inkluderar våldtäkt. Andra typer av fysiskt och psykiskt våld som sker mot flickor och kvinnor under konflikt- och krigstider anser jag inte som icke-relevanta för ämnet men för att uppsatsen ska kunna hållas inom ramen av maximal längd och för att den inte ska ha ett alltför brett fokusområde krävs det en avgränsning. Ytterligare val är att avgränsa fokuset till enbart sexuellt våld som utförs mot kvinnor och flickor. Alltså är mitt fokus på sexuellt våld och genus exklusive sexuellt våld mot män och pojkar. Även sexuellt våld mot män och pojkar är ett förekommande problem under krigstider och i konfliktdrabbade områden och är ett fenomen som man måste vara medveten om (Whitworth, 2018: 80-81). Men för att uppsatsen ska kunna hållas inom mitt val av teoretiska ramverk och återigen för den maximala längden och tiden för uppsatsen avstår jag ifrån perspektivet om sexuella övergrepp mot män. Däremot är våld mot män en viktig del att vara medveten om och kan vara något som jag skulle kunna utveckla vidare i framtida studier.

4.4.2 Varför resolution 1325 och operation MONUC/MONUSCO?

Valet att använda mig av resolution 1325 gjordes på grund av resolutionens stora betydelse som grundpelare för kvinnors jämställdhet, fred och säkerhet. Som följd av resolution 1325(2000) utformades därutöver resolution 1820(2009), 1888(2009), 1889(2010), 1960(2011), 2106(2013), 2122(2013), 2242(2015), 2467(2019) och 2493(2019). Tillsammans bildar denna samlingen agendan för Women, Peace and Security [WPS], eller agendan för kvinnor, fred och säkerhet. Däremot som tidigare nämnt är det resolution 1325 som anses vara utgångspunkten för arbetet för könsjämställdhet, kvinnor säkerhet, ledarskap och handlingskraft och som belyser kvinnors viktiga roll för en hållbar fred och för ett hållbart fredsbygge (PeaceWomen, u.å.). Jag har valt att avgränsa mig till att göra en tematisk analys av just resolution 1325 på grund av att det är den resolution som skapades först i som relation till kvinnor, fred och säkerhet och för den betydelse som den har haft som ett politiskt ramverk för att implementera genus och för att öka könsjämställdhet.

Jag vill förankra analysen och relatera mitt teoretiska ramverk till ett konkret fall för att kunna exemplifiera och tydliggöra min diskussion och mina resonemang. Att relatera min tematiska analys till arbetet för kvinnor och genus inom just operation MONUC/MONUSCO i DR Kongo är på grund av dess samhörighet med den adresserade problematik inom resolution 1325. Resolutionen grundas i stor del av och adresserar osäkerheten och våldet som kvinnor utsätts för under konflikt- och krigstider (S/RES/1325(2000): par. 10). Valet av operation MONUC/MONUSCO blir bland annat därav att det är den operation som uppdagats som innehavande av flest fall av sexuellt våld, övergrepp och exploatering av fredsbevarare samt problematiken om sexuella övergrepp och exploatering inträffade även innan resolutionen utformades (Kovatch, 2016: 158). Således har operationen pågått innan samt efter resolutionens existens vilket gör det till ett ytterst lämpligt empiriskt fall att relatera min analys till. Samtliga punkter ger fördelen att se till samma plats som hade en problematik kring kvinnors säkerhet innan resolutionen. Därmed är det möjligt att diskutera reflektioner om tänkbara brister i resolutionens utförande samt möjligen varför kvinnors rättigheter, säkerhet och jämställdhet inte har realiserats till sin fulla kapacitet i operation MONUC/MONUSCO och möjligen varför övergrepp av fredsbevarare inte har upphört efter resolutionens godkännande år 2000.

4.4.3 En undersökning på en strukturell nivå

Examensuppsatsen analytiska del och teoretiska ramverk kommer att begränsas till att undersöka fallet och att besvara forskningsfrågorna utifrån en strukturell makronivå. Denna avgränsning görs eftersom ett socialkonstruktivistisk teoretiskt perspektiv med subjektspositioneringar är ämnade för att finna och undersöka strukturella förhållanden, vilket vidare framförs under 5.3 För att förstå de strukturella förhållandena behöver jag även ta hänsyn en kontextuell nivå och DR Kongos kontext när jag gör mina resonemang. Detta val görs för att det är märkbart, genom exempelvis Kovatch tidigare nämnd studie, att kontexter om kultur och miljö har ett möjligt stort inflytande på operation MONUC/MONUSCO och dess fredsbevarare. Att använda sig av en mikronivå med individers egna berättelser och upplevelser, genom exempelvis intervjuer, kan i vissa studier vara gynnsamt om man undersöker exempelvis attityder eller känslor kring ett ämne. Däremot grundas inte min studie i individers känslor, attityder eller uppfattningar och därav är mikronivån något som jag exkluderar.

Kapitel 3

5. Teoretiskt ramverk och centrala begrepp

5.1 Ett feministiskt perspektiv

Området som berör kvinnor, fred och säkerhet är oerhört utbrett och numera uppmärksammat. Det finns exempelvis en hel handbok, *The Oxford Handbook of Women, Peace, and Security*, från 2019 redigerad av Sara E. Davies and Jacqui True som omfattar och diskuterar flera värdefulla vinklar, resonemang och kunskapsområden. Ett feministiskt perspektiv på säkerhet berör bland annat hur och varför kvinnor utsätts för en strukturell och fysisk osäkerhet samt arbetar för fysisk och ekonomisk säkerhet för såväl stater som för individer (Tickner, 2019: 15). När det feministiska perspektivet introduceras inom internationella och nationella säkerhetsstudier och politiska engagemang möttes det däremot av fientlighet (Whitworth, 2018: 75). Arenan om hot och säkerhet hade länge dominerats av traditionella statligt centrerade perspektiv som uteslutande ser till hotet mot stater, vilket marginaliserade perspektiven om könsjämsamhet, feminism och genus inom säkerhetsdialogen (Peoples & Vaughan-Williams, 2010: 33). I stora drag centraliseras det feministiska perspektivet och genus i att identifiera, kritiskt analysera och i att motstå samtidens patriarkala strukturer som

gynnar män och underordnar kvinnor med en eftersträvan för att uppnå en jämställdhet mellan könen. Det har framhållit och möjliggjort nya fokusområden inom säkerhetsstudier som exempelvis identitet, våld och rättvisa. Begreppet feminism är en bred terminologi och kan tolkas ha olika grenar, eller subkategorier, inom sin definition. Poststrukturell feminism undersöker och argumenterar för diskursiva faktorer, normativitet och könsroller medan det liberala feministiska perspektivets taktik bland annat är att göra kvinnor mer fysiskt synliga inom säkerhetsstudier och politiska aspekter (Peoples & Vaughan-Williams, 2010: 33, 35-36). Genom det feministiska perspektivet analyseras patriarkala strukturer som en fundamental faktor som påverkar kvinnor och flickor i deras privata sfär, som med utförandet av könsbaserat våld i och utanför hemmet, kontrollerandet av kvinnors kroppar samt styrandet och tyglandet av kvinnors reproduktiva och sexuella beslut (Whitworth, 2018: 77).

5.2 Genus och genusperspektivets betydelse

Det finns en påtaglig skillnad i terminologin kön och genus som behöver specificeras. Inom det feministiska- och genusperspektivet anses könet grundas i biologiska egenskaper, än mer specificerat främst till individens genitalier och reproduktionsorgan. Begreppet genus berör sociala konstruktioner, eller koder, som bland annat har en social påtvingad splittring mellan könen samt kategoriserar och utgör normer om vad som är ansett som feminint kontra maskulint. Genus blir ett spektrum inom vars parametrar är en stor del som utgör identitet. Härtill påverkar det en individs möjligheter, bemötande och samhälleliga förväntningar. Exempelvis möjligheterna till, eller uteslutandet från, utbildning, vad de förväntas göra i hemmet, hur de förväntas tala och uppträda, det förväntade utförandet eller utsattheten för våld och förväntningar på och/eller olika grader av återhållsamhet av ens sexualitet. Genus analyserar vad som kategoriserar femininitet kontra maskulinitet i relation till kvinnor och män vilket är en avgörande del för att förstå samhälleliga konstruktioner och företeelser (Kirby, 2020: 273). Fortsättningsvis är konceptualiseringen genus och kategoriseringen av normer relaterat till konceptet makt och till samhälleliga maktstrukturer. Det etableras i ekonomiska, sociala och politiska hierarkier och innehar därav en påverkan på ekonomiska, sociala och politiska ojämlikheter. Mer djupgående anses genus vara relaterat till institutionell makt som utgör dessa ojämlikheter eftersom makten finns inom identitet, utförande och möjligheten till aktörskap. Slutligen kan även konstruerandet av genus och dess ojämlikheter konstateras inom makten över diskurser och i det diskursiva. Genus och makt behöver inte

vara länkat till biologiska skillnader av en manlig eller kvinnlig kropp utan makten i diskursen som främjar vissa sociala kategoriseringar av normer och identiteter över andra (Kinsella, 2020: 152). Detta är delar som jag inkluderar i mitt teoretiska ramverk och kommer att applicera inom min analys.

Att använda sig av ett feministiskt- och genusperspektiv vid analys är gynnsamt eftersom det inkorporerar perspektiv som *widening*, eller vidgar, och som *deepening*, eller fördjupar, bortom traditionella säkerhetsstudier. Breddandet av en analys innebär att ta hänsyn till inhemska hot mot säkerheten, som samhällseliga, och inte enbart analysera transnationella och militära hot. Att fördjupa säkerheter handlar om att identifiera referensobjektet bortom staten (Buzan & Hansen, 2009: 187-189). Genus- och det feministiska perspektivet eftersträvar bland annat att fördjupa referensobjektet och blottlägga hur strukturer av våld på olika nivåer skapar en osäkerhet för grupper och individer (Buzan & Hansen, 2009: 208).

5.3 Subjektspositioner och ett socialkonstruktivistiskt ramverk

Socialkonstruktivism är ett brett perspektiv som inkluderar flertal element som sociala normer, idéer och kunskap samt hur de påverkar identitet och influerar skapandet av verklighet inom politik och stater. Följande innehåll är det jag inkluderar för mitt teoretiska ramverk med socialkonstruktivism. Konstruktivism är en social teori som koncist försöker begreppsliga relationen mellan strukturer och aktörer. Socialkonstruktivism konceptualiserar hur mönster av delad kunskap, idealism, intressen, diskurser, språk, regler och normer bildar en kollektiv mentalitet och struktur. Det berör hur aktörskap och aktörer konstruerar, transformerar, reproducerar och bibehåller sociala strukturer och identiteter inom sin kontext genom meningsskapande. Socialkonstruktivism förankras även i hur språk, diskurser, kunskap och tecken tolkas av individer, hur de tolkar omvärlden och hur det blir social fakta. Sociala fakta innebär det som är överenskommet mellan människor, inte fysiska objekt som stenar eller klippor som existerar oavsett om vi människor finns eller inte, utan de koder och regler som är bestämt i samråd mellan människor och som tas för givet. Exempelvis mänskliga rättigheter, suveränitet och pengars värde. Socialkonstruktivism konceptualiserar därav sociala mönster och strukturer av verkligheten genom att se till språk och praxis inom sociala kontexter. Att analysera och bryta ner olika strukturer, kategorier och tecken blir ett användbart verktyg för att förstå världen. Konstruktionen av verklighet, normer och mening är

även i relation till makt eftersom det producerar legitimiteten i viss kunskap samt i vissa normer och regler vilket utgör konsekvenser för möjligheter till handling och aktörskap. (Barnett, 2020: 193-199).

Socialkonstruktivism inkluderar perspektivet om *subjektspositioner* som härstammar från poststrukturalismen och dess kritiska aspekter kring ontologi och epistemologi. Subjektspositioner är en position som ett subjekt, antingen en institution eller en person, tilldelas utefter sociala och diskursiva konstruktioner. Det tar även hänsyn till frågor om auktoritet och makt i frågan om vem som kan tala inom en diskurs och hur. Därav är subjektspositioner en del av maktperspektivet eftersom somliga subjektspositioner gynnas över andra och influerar en institutions och/eller en persons aktörskap (Hansen, 2020: 178, 189). Koncist centraliseras poststrukturalism i att genom språk och diskurser undersöka hur mening, normativitet, representationer, strukturer och makt skapas samt att utmana dessa. Både genom vad som inkluderas respektive vad som exkluderas i innehållet. Inom internationell, nationell och mänsklig säkerhet är detta en viktig aspekt att beakta eftersom olika logiker och representationer kan ha olika efterföljande effekter (Åhäll, 2018: 89-90).

Även genus kan kategoriseras som en social konstruktion, där genuset femininitet och feminina egenskaper anses som underlägsna och genuset maskulint och maskulina egenskaper anses som det överlägsna. Maskulinitet relateras ofta till termer och språkliga konstruktioner som självständig och rationell medan femininitet i kontrast relateras till beroende och irrationell. Att associeras med det maskulina genuset är privilegierat och ger i många sammanhang fler sociala, politiska och ekonomiska säkerheter och möjligheter än att associeras med det feminina (Kinsella, 2020: 159). Vidare framhäver akademiska studier och resonemang att maskulinitet och femininitet är evidenta under militära aktiviteter och/eller krig och konflikt. Illustrationen av en krigare eller av en soldat samt deras träning för krig är stereotypiskt en man med maskulint normativa egenskaper och ideal. I kontrast relateras det feminina och det kvinnliga till de civila samt som mödrar och som naturligt omhändertagande och fridfulla. Militärträning är ofta i avseende för att förhöja maskulina egenskaper till en hypermaskulinitet och för att reducera feminina egenskaper. En praxis som i många fall kan innebära en förhöjd fara och psykisk ohälsa för män som inte anses leva upp till idealen (Kirby, 2020: 279-281). Med den socialkonstruktivistiska ansatsen kombinerat med det feministiska perspektivet använder jag vidare konceptet genus som en subjektsposition. Detta eftersom konstruktionen av genus, feminint kontra maskulint samt kvinna kontra man,

positioneras olika inom samhällsstrukturer och inom samhälleliga förväntningar.

6. Metod och material

6.1 Analysmetod - Kvalitativ tematisk innehållsanalys

En innehållsanalys kan konkretiseras till att vara en undersökning av texter och/eller dokument via olika typer av medier, där man objektivt och systematiskt kan undersöka innehållet för analys. Objektiviteten i undersökningen grundas i att man som forskare ska försöka att influera studien så lite som möjligt med sina egna värderingar genom att man innan analysen skapat förutbestämda och tydligt utformade kategorier, eller teman, som innehållet ska analyseras gentemot. Att systematiskt implementera sin metod på undersökningen innebär att man genomför metoden och analysen så konsekvent som möjligt för att minimera risken för felkälla. Samtliga delar görs för att kunna manifesteras och karaktärisera olika budskap i kommunikationen i de texter och/eller dokument som undersöks. En kvalitativ innehållsanalys framhäver konstruktionen av mening inom det utvalda materialet samt att man som forskare har en förståelse för betydelsen av mening inom sin kontext i sin analys (Bryman, 2018: 357-360).

En kvalitativ tematisk analys har däremot inte en tydlig definition eller bakgrund till sitt angreppssätt. Infallsvinkeln inom metoden är att söka efter och finna teman inom sitt material som man positionerar likt en kodning. Trots avsaknaden av tydliga processer och tekniker blir en tematisk innehållsanalys en allt mer populär metod på grund av dess flexibilitet och för att den kan användas inom många olika kontexter. Ett tema ska anses vara kopplat till forskarens fokus och ska utgöra en kategori som är utformat av forskaren. Samtliga delar ska förse forskaren med en teoretisk grund och förståelse för den insamlade datan. Kodningsschemat och kodningen, eller indexeringen, av informationen genomförs via detaljerade jämförelser och tolkningar av exempelvis repetitioner inom texten, likheter och skillnader, användandet av språkligt kausala kopplingar som 'därför att' och 'på grund av' samt av förekommandet av analogier och metaforer till sitt undersökningsobjekt. Dessa faktorer kan undersökas var för sig men ger en starkare grund för studien om de tas i beaktande i kombination med varandra (Bryman, 2018: 702-707). Kodning av information utgår bland annat ifrån att man ställer sig frågorna om vad informationen presenterar, vad informationen handlar om, vad informationen

implicerar och vilken generell kategori som informationen visar på (Bryman, 2018: 698).

6.1.1 Att tillämpa metod och teori

För att få en empirisk anknytning till mitt teoretiska ramverk och för att exemplifiera mitt undersökningsområde i praktiken har jag valt att även använda mig av en fallstudiemetod och anknyta det till arbetet i FN operation MONUC/MONUSCO. En kvalitativ tematisk innehållsanalys är som tidigare nämnt en metod som har en relativt fri struktur och som saknar en tydlig och enhetlig definition för tillvägagångssätt. Utifrån den litteratur om samhällsvetenskapliga metoder jag har brukat för uppsatsen har jag kommit fram till följande tillvägagångssätt. Jag har konstruerat ett kodningsschema i form av en tabell med tre teman, eller subjektspositioner. Dessa subjektspositioner har namngetts 1: Kvinnor som mödrar, 2: Kvinnor som offer och 3: Kvinnor som en entitet med speciella behov. Utgångspunkterna och grunderna för de tre olika subjektspositionerna har gjorts utefter följande. Tema 1 Kvinnor som mödrar grundas i bland annat Enloes *womenandchildren* och diskussionen om genus och könsroller och kvinnors ständiga association med barn (Kirby, 2020: 281). Burman (2008: 181-182) för argumentationen vidare om att uttrycket *womenandchildren* skapar ett förtryck mot kvinnor eftersom det utgör en hel grupp som svagare och mer sårbar oavsett om de faktiskt har barn eller inte. Fortsättningsvis grundas fenomenet bland annat historiskt i rationaliteten om *women and children first*, eller kvinnor och barn först under krissituationer eftersom de anses som det svagare könet och gruppen. Det framställer även en illustration om att kvinnor saknar aktörskap och makten till egen handling, likt ett barn. Moderskapet blir en institution som infantiliserar och förtrycker kvinnor. Tema 2 Kvinnor som offer grundas i Eriksson Baaz & Stern (2013: 13, 16) som diskuterar och argumenterar för hur konceptet om att vara ett offer är djupt etablerat och associerat med att vara kvinna och det feminina och att vara man är associerat med att vara en dominerande förövare. Likaledes i kontexten om sexuellt våld är det kvinnan som är det utsatta, sårbara och ömtåliga offret och/eller överlevaren av våld och det är mannen som är den uniformsklädda och maktfulla våldsutövaren. Tema 3 Kvinnor som entiteter med speciella behov grundas från Carpenters (2006: 99-103) diskussion, som även relateras till kvinnor som mödrar. Således att kvinnor alltid har blivit associerade med barn och barnuppfostran och att kvinnors behov ständigt grundas i extra och säregna behov som sårbara mödrar istället för att se till sårbarheten i strukturella och patriarkala samhällshierarkier. Det blir ett sätt att rama in sårbarhet och att det

krävs speciella behov som en enhetlig sårbar grupp för samtliga kvinnor utan att se till att det finns variationer av behov i olika kontexter och perspektiv för olika kvinnor.

Utifrån dessa subjektspositioner, eller teman, har resolution 1325 analyserats genom att söka efter ord, meningar och uttryck som passar in på respektive tema. Utefter Brymans riktlinjer för en tematisk innehållsanalys har jag genomfört analysen genom att söka efter och lyfta direkta uttryck, repetitioner, analogier, metaforer, språkligt kausala kopplingar och likheter och skillnader. Fullständigt kodningsschema finns bifogat under Appendix 1. Begreppen och subjektspositionerna i relation till ett internationellt styrningsdokument gör det möjligt att konceptualisera hur kvinnor inte bara porträtteras utan är värdefullt för att konceptualisera vilken form av utrymme subjektet kvinnor får inom den diskursiva och internationella arenan. Mina resonemang utifrån analysen blir sedan ett verktyg för att reflektera över de centrala svårigheterna om att implementera genus i praktiken som konstateras i utvärderingsrapporten från UN Women. När jag fortsättningsvis använder mig av begreppen och mitt teoretiska ramverk om subjektspositioner och socialkonstruktivism hänvisar jag till och inkluderar de perspektiv om meningsskapande, verklighetsskapande, genus och säkerhet som framförts under **5. Teoretiskt ramverk och centrala begrepp.**

6.1.2 Metodologiska överväganden

Som tidigare nämnt är en kvalitativ tematisk innehållsanalys en ytterst fri metod att använda, vilket har sina styrkor med att jag har omfattande frihet i mitt tillämpande och analyserande av mitt material. Däremot är det även en begränsning och kräver en försiktighet då det emellanåt kan bli alltför vagt i sitt tillvägagångssätt. Det är angeläget att man i sin användning av metoden inte bara illustrerar att ett tema existerar utan att man även visar på att temat har en betydelse, genom att exempelvis påvisa hur de kan relateras till teorier och även till andra teman (Bryman, 2018: 702, 706). Därför är det viktigt för mig att inom min tematiska analys och i mina reflektioner inte enbart beskriva vad som uttrycks inom resolution 1325 utan att vidare sammanlänka det med mitt teoretiska ramverk. Det ger mig möjligheten att illustrera hur och varför dessa teman är betydelsefulla att ta hänsyn till. Fortsättningsvis ger det mig möjligheten att framhäva hur och varför innehållet i resolution 1325 har ett inflytande och är meningsskapande.

6.2 Val av material

6.2.1 Resolution 1325(2000)

Som tidigare nämnt appliceras min tematiska innehållsanalys på FNSR resolution 1325. Valet att använda just resolution 1325 grundas i att det är den resolutionen som kan anses som grundpelare för arbeten inom WPS inom FN. Resolutionens betydelse har tidigare diskuterats under punkt 2.4 Uppkomsten av FNSR resolution 1325 samt under punkt 4.4.2 Varför resolution 1325 och operation MONUC/MONUSCO? Däremot inkluderas inte samtliga paragrafer i min kodning. Under undersökningen har jag utsorterat de delar och paragrafer som innehåller uttryck, meningar och ord som är relevanta för mitt teoretiska ramverk, min tematiska analys och för mitt ändamål och forskningsområde.

6.2.2 Evaluation of Gender Mainstreaming in United Nations Peacekeeping Activities (MONUC/MONUSCO) in the Democratic Republic of the Congo

UN Women skapade 2011-2012 *Evaluation of Gender Mainstreaming in United Nations Peacekeeping Activities (MONUC/MONUSCO) in the Democratic Republic of the Congo*. Utvärderingen skapades tillsammans med Inspection and Evaluation Division (IED) vid Office of Internal Oversight Services (OIOS) och har som ändamål att undersöka, utvärdera och rapportera arbetet om implementering av genus och jämställdhetsintegrering i operation MONUC/MONUSCO. Tidsspannet för utvärderingen är från 1999 till 2011 och baseras på 240 intervjuer och en digital undersökning som gavs till ett slumpmässigt urval på 610 personer av MONUSCOs personal. Den digitala undersökningen hade en svarsfrekvens på 31% (UN Women, 2012: 6-7). Undersökningen reflekterar på operationens effektivitet i att integrera jämställdhet och mänskliga rättigheter i verksamhet samt om uppdragets mandat har bidragit till att uppnå FNSRs mål om kvinnor, fred och säkerhet.

Mitt ändamål med att använda utvärderingen i min uppsats är för att tydligt och konkret exemplifiera FN:s arbete för att införa genus och jämställdhet i sin verksamhet. Dokumentet kommer vara grunden för mig att besvara frågan om vilka svagheter som existerar med operationens arbete för att implementera genus. När man brukar diverse slags dokument eller annan typ av sekundärdata är det viktigt att beakta ett antal kriterier. Nämligen textens *autenticitet*, om materialet är tydligt i sitt ursprung och äkta. Dess *meningsfullhet*, om materialet är förståeligt och tydligt. Textens *trovärdighet*, om texten eller materialet är

tvetydigt, förvrängt och/eller innehåller felaktigheter. Slutligen materialets *representativitet*, om materialet är karaktäristisk eller typisk för det område det berör (Bryman, 2018: 657). Jag anser UN Womens utvärdering som autentiskt, meningsfullt och trovärdigt. Det är representativt för sin sak, men det finns även delar som utvärderingen erkänner saknas i sin data och därav har utrymme för att fortsättas att undersökas.

7. Forskningsetiska överväganden

7.1 Eventuella forskningsetiska överväganden

Eftersom jag inte använder mig utav några former av känsliga källor, som exempelvis material från intervjuer, har jag inga konkreta riktlinjer om konfidentialitet eller anonymitet att följa. Samtligt material som jag använder för min undersökning är sådant som finns tillgängligt för allmänheten att bruka. Inom de källor jag har använt för att finna vittnesmål och berättelser om sexuella övergrepp och exploatering finns ibland namn, antingen sanningsenliga namn eller pseudonymer, på kvinnorna och/eller flickorna. Jag har aktivt valt att inte skriva ut namnen på individerna i min uppsats. Det handlar inte om att tysta ner ett vittnesmål eller ta bort personen bakom brotten utan detta val har jag gjort eftersom att jag, till skillnad från reporterna, författarna, forskarna, med mera som skrivit verken, inte har fått ett godkännande från individerna att använda deras namn. Jag har tagit ansvar i att hantera materialet respektfull och inget är taget eller har ändrats ur sin kontext. Min undersökning har som syfte att erhålla en ökad förståelse för kvinnors subjektspositionering inom resolution 1325 och vad kvinnors porträttering i officiella styrdokument kan ha för möjliga konsekvenser. Mitt ändamål är inte att skända FNs arbete eller FN som verksamhet.

7.2 Positionering

Undersökningen och min argumentation är utifrån mina egna tolkningar resonemang som utvecklas med hjälp av de teoretiska ramverk jag har valt och som jag kan stå bakom. Jag anser det som lämpligt att uttala att jag, författaren av denna examensuppsats, anser mig själv vara en feminist och frågor kring genus, jämställdhet och könsbaserat våld är något som jag är engagerad i. Det var därför viktigt att jag under författandet av arbetet försökte att skriva så objektiv som möjligt. Det är även viktigt att mina tankegångar och resonemang kring min

temaanalys och diskussion är tydliga och transparenta, därför har min kodning bifogats under Appendix 1.

7.3 Validitet, reliabilitet och generaliserbarhet

Validitet berör frågan om jag som forskare och författare mäter det jag har utsatt mig för att mäta i min undersökning. Reliabilitet behandlar frågan om den undersökningen jag genomför kan upprepas, med relativt liknande resultat. Generaliserbarhet, eller extern validitet, berör i vilken utsträckning min undersökning och mina resultat kan generaliseras och appliceras i andra miljöer och situationer (Bryman, 2018: 465-466). För min studie eftersträvar jag att erhålla en hög validitet genom att ha tydliga frågor att besvara samt hålla mig till metoden som jag utsett att använda. För att min studie ska innehålla en hög reliabilitet krävs det att jag erhåller en konstant tydlighet i mitt tillvägagångssätt, min metod och i mina resonemang som jag för under analysen så att andra kan följa och återupprepa mitt tillvägagångssätt. Eftersom mitt material och min metod blir empiriskt konkret till fallet MONUC/MONUSCO kan inte mina specifika slutsatser ifrån min undersökning generaliseras till samtliga uppdrag, operationer och arbeten inom FNs verksamhet. Min textanalytiska metod kan tillämpas på andra liknande styrdokument men konkret mina resultat kan inte generaliseras till samtliga FN resolutioner eller dokument.

Kapitel 4

8. Analys och diskussion

Figur 1 Exempel på kodningsschema

Tema 1 Kvinnor som mödrar	Tema 2 Kvinnor som offer	Tema 3 Kvinnor som en entitet med speciella behov
Expressing concern that civilians, particularly women and children , account for the vast majority of those adversely affected by armed conflict, [...]	Calls upon all parties to armed conflict to respect fully international law applicable to the rights and protection of women and girls, especially as civilians [...]	Emphasizing the need for all parties to ensure that mine clearance and mine awareness programmes take into account the special needs of women and girls , [...]

Figur 1 är ett utdrag från det konstruerade kodningsschemat. Syftet med ett kortare utdrag är att exemplifiera mitt tillvägagångssätt för kodning och analys samt för att gestalta de olika subjektspositionerna. Under varje tema finns ett typiskt citat för tillhörande subjektsposition för att tydligt visualisera hur de olika subjektspositionerna ser ut och hur de skiljer sig. Det som är markerat i ett fetare typsnitt är det som jag utpekar som det typiska för subjektspositionen i citatet. Det fullständiga kodningsschemat finns bifogat under Appendix 1. Inom min tematiska innehållsanalys är mina tre subjektspositioner närvarande, Kvinnor som mödrar, Kvinnor som offer och Kvinnor som entiteter med speciella behov. Under analysens var det menat att jag skulle söka efter direkta uttryck, repetitioner, analogier, metaforer, språkligt kausala kopplingar och likheter och skillnader. Under analysens gång blev det däremot märkbart att officiella dokument från organisationer, som mitt material resolution 1325, till stor del inte använder sig av metoder som liknelser, skillnader, språkligt kausala kopplingar och/eller analogier. Därav fick jag främst fokusera på att finna direkta uttryck och repetitioner av mina subjektspositioner, undersöka i vilken kontext och situation de förekom i samt analysera den övergripande tonen i formuleringarna av resolutionen.

Det är tydligt inom mitt kodningsschema att den första subjektspositionen, Kvinnor som mödrar, är en problematik som övervägande förekommer och det är det temat som har högst

frekvens inom resolutionen. Det finns en hög repetition av uttrycken 'women and girls' och 'women and children' och det är i nästintill alla benämningar om kvinnor som de anknyts till barn.

Emphasizes the responsibility of all States to put an end to impunity and to prosecute those responsible for genocide, crimes against humanity, and war crimes including those relating to sexual and other violence **against women and girls**, [...] (S/RES/1325(2000): par. 11).

Requests the Secretary-General, where appropriate, to include in his reporting to the Security Council progress on gender mainstreaming throughout peacekeeping missions and all other aspects relating to **women and girls**; [...] (S/RES/1325(2000): par. 17).

Konceptet om att ständigt referera kvinnor och barn som en sammanlänkad entitet resulterar i en sammanslagning och ett överförande av ett barns karaktär som sårbar till en kvinna. Det positionerar även subjektet barn till en position som en nästan vuxen, eller begynnande, kvinna vilket tilldelar barnet samma begränsningar som subjektet kvinna innehar (Carpenter, 2006: 2 ; Burman, 2008: 182). Det infantiliserar subjektet kvinna och begränsar kvinnans förmåga till egen handling och till ett eget aktörskap istället för att separera de två och se det som två olika subjekt med olika förutsättningar och egenskaper. Som Burman (2008: 182) framför anknyter uttrycket *women and children*, eller enligt min terminologi kvinnor som mödrar, till en patriarkalisk struktur om att kvinnor skall vara livsbärande och feminina mödrar i sin natur samt att kvinnor med sina barn tillhör 'mannen i huset' som ska förse och omhänderta kvinnan och familjen. Inom resolutionen leder en sådan successiv språkanvändning till att subjektpositionera genus och subjektet kvinna recessivt och passivt i relation till det dominerande subjektet man. Den socialt skapade verkligheten om moderskap om att kvinnor är och förväntas vara mödrar är en social fakta som en passiv roll och en antagen offerposition. Med ett socialkonstruktivistiskt ramverk blir en sådan dominerande positionering och språkanvändning en normativitet och ett socialt regelverk som kategoriserat kvinnor i sociala konstruktioner som aktörer utan egen makt till ett eget aktörskap. Vilket är en tråd som för mig vidare till det andra temat för analys, Kvinnor som offer.

Urges Member States to increase their voluntary financial, technical and logistical support for **gender-sensitive** training efforts, [...] (S/RES/1325(2000): par. 7).

Calls on all parties to armed conflict to take **special measures to protect women** and girls from gender-based violence, particularly rape and other forms of sexual abuse, and all other forms of violence in situations of armed conflict; [...] (S/RES/1325(2000): par. 10).

Det finns en påtaglig repetition att relatera kvinnor som offer som behöver beskyddas av en utomstående aktör samt en utmärkande användning av uttryck och formuleringar om behovet av att skydda sköra kvinnor från samhällseliga faror med uttryck som 'protect' och 'gender-sensitive'. Att uttrycka ett behov av träning och stöd ur ett 'gender-sensitive' perspektiv, eller som en direkt översättning till ett genuskänsligt perspektiv, är att introducera genusperspektivet som något komplicerat eftersom åtgärderna för att implementera genus anses sköra och ömtåliga. Vidare saknas även specifikationer om vad dessa speciellt könsanpassade åtgärderna och utbildningarna faktiskt skulle innebära. Eriksson Baaz & Stern (2013: 16) framför att vara vara offer och förövare är så djupt rotat och förknippat till genus essentialism om att vara kvinna och man. Fortsättningsvis benämns kvinnor i en påtaglig utsträckning som civila offer, vilket är en aspekt jag valt att inkludera inom temat Kvinnor som offer.

Expressing concern that **civilians, particularly women and children**, account for the vast majority of those adversely affected by armed conflict, [...] (S/RES/1325(2000): 1).

Carpenter (2006: 2-3, 25-26) framför att konstruktionen av den oskyldiga civila i sin kontrast till soldaten baseras på könsfördelade karaktärsdrag. Kort sagt att subjekten fördelas på dess femininitet eller maskulinitet. Gruppen oskyldiga civila inkluderar barn, äldre och kvinnor och inte vuxna män samt porträtteras som utsatta, särskilt sårbara och som oskuldsfulla. Den könsfördelade distinktionen har historiskt tilldelat kvinnor en civil status på grund av att majoriteten av civila har varit kvinnor och majoriteten av soldater har varit män. Däremot finns nu en stor andel kvinnor inom militärrelaterade roller och därav är konceptet om den oskyldiga civila som kvinnor och soldater som män ett socialt narrativ. Porträtteringen av kvinnor som civila är även märkbar inom resolution 1325. Det uttrycks att man 'encourages' och 'calls upon' att utomstående aktörer ska göra räddningsinsatser för att skydda civila kvinnor från våld. Det skapar därav en social verklighet, en social fakta och en normativitet som positionerar subjektet kvinnor som svaga och att kvinnor saknar förmågan att försvara sig själva, i kontrast till det starka subjektet man vars uppgift är att skydda de civila kvinnorna. Vidar inom kodningen av resolutionens innehåll och övergripande ton blir det

tydligt att det enbart är subjektet kvinnor som adresseras och diskuteras och att det inte diskuteras kring strukturen och en bidragande faktor till till problematiken, nämligen subjektet män och dess tillhörande maskulina normer. När kvinnor benämns positioneras dem som påvisat i en underlägsen kategori, en som behöver skyddas och som inte kan ta hand om sig själv. Däremot är det en central del om varför kvinnor behöver skyddas, nämligen normativiteten om mäns våld, utelämnat.

Slutligen finns även en hög frekvens av repetitioner och hävdanden om kvinnors behov, vilket för mig till tema 3 Kvinnor som entiteter med speciella behov.

Requests the Secretary-General to provide to Member States training guidelines and materials on the protection, rights and **the particular needs of women**, [...] (S/RES/1325(2000): par. 6).

The special needs of women and girls during repatriation and resettlement and for rehabilitation, reintegration and post-conflict reconstruction; [...] (S/RES/1325(2000): par. 8a).

Inom resolutionen finns en stark betoning på att kvinnor och flickor har speciella behov som man behöver adressera, understödja och assistera. Att antyda att subjektet kvinnor har säregna könsbaserade behov som utomstående aktörer ska upprätta och tillgodose skapar en könad subjektspostionering om att kvinnor är en säregen grupp som har andra 'ömtåliga' samhällseliga behov än män. Vidare, att hävda att utomstående aktörer ska tillgodose dessa behov utan att verkligen ta till godo vad de berörda kvinnorna behöver är att basera vad dessa behoven är på antaganden. Slutligen tillsammans med tema 1, finns en konstant formulering om att kvinnor tillsammans med barn har egenartade behov. Att även vid formuleringen om behov för subjektet kvinnor associera och kategorisera de med barn är att grunda sina resonemang i att kvinnor och barn har samma behov. Det skapar inte enbart en problematik för kvinnor utan även för barnen eftersom man inte ser till de två gruppernas olikheter, olika förutsättningar och olika förnödenheter. Vidare saknas även konkret information eller antydan i resolutionen om vad dessa speciella behoven är, vad för resurser som krävs och hur det ska genomföras och realiseras.

För att återgå till forskningsfrågan: Hur produceras könade subjektspostioner av genus samt hur porträtteras kvinnor i FNSR resolution 1325 utifrån ett genus- och feministiskt perspektiv? synliggörs mina tre subjektspostioner Kvinnor som mödrar, Kvinnor som offer

och Kvinnor som entiteter med speciella behov. Kvinnor i resolution 1325 positioneras genomgående som ett underlägset subjekt som är hjälplöst, maktlös, utsatt, handlingsförlamat, saknar förmågan till egen handling och som behöver skyddas från utomstående faror. Resolutionens framförande är även genomgående diffust och saknar en tydlig struktur för ansvarstagande och genomförande för att uppnå sina uppsatta mål. Enligt ett socialkonstruktivistiskt ramverk konstrueras samhällsnormer, sociala faktum, regler samt sociala strukturer genom den kollektiva mentalitet som grundas i normativiteten och i det sociala godkännandet om hur något är, bör vara och bör förbli. En hög repetition av de tre subjektpositionerna är även något som förstärker acceptansen och normativiteten kring subjektpositionerna i sig. Mer konkret, det förstärker den sociala acceptansen och faktumet om att kvinnor är mödrar, offer och entiteter med egenartade behov. Den höga repetitionen och konstanta framförandet av dessa subjektpositioner av kvinnor kan därav anses som ett diskursivt uttryck för makt eftersom det producerar och reproducerar meningen i subjektpositionernas innehåll och bibehåller kvinnors positionering. Således är kvinnors subjektpositionering en tänkbar bidragande faktor till ett fortsatt utnyttjande och våld eftersom den sociala normen om att kvinnor är svaga, hjälplösa och lätta att utnyttja blir en normativitet, en mentalitet och ett beteende som sprids bland de som är positionerade som starka och dominanta, nämligen män. Det reducerar kvinnors möjlighet till aktörskap och förhindrar en utveckling av implementeringen av genus samt kvinnors jämställdhet och säkerhet eftersom de vaga formuleringarna och den underlägsna positioneringen skapar en social verklighet där kvinnors säkerhet och jämställdhet inte blir en prioritet i praktiken.

Med dessa anföranden finns det utefter mina resonemang inget utrymme för kvinnor att subjektpositioneras som det som resolutionen ska vara ämnad för kvinnor att få utrymme till. Nämligen att kvinnor ska få utrymme som ledare, som synliga individer inom politiska processer och som nyckeldelar inom fredsbevarande och fredsbyggande. Om man ser bortom det som inkluderas i resolutionen, finns det däremot något som exkluderas i resolutionens innehåll? Den problemlösning som resolutionen antyder och förespråkar är att kvinnor behöver skyddas utav andra aktörer, istället för att försöka adressera problematiken som kvinnor anses behöva skydd ifrån. Det blir påtagligt att grunden till problematiken och den fara som kvinnor ska skyddas ifrån inte specificeras. Tonen i resolutionens innehåll lyfter i diffusa drag att utsatta kvinnor behöver skyddas från våldshandlingar och övergrepp, men det specificerar inte från vem eller vilken grupp, vilket är subjektet män. Istället för att beröra de strukturella grunderna och problematiken kring att män utövar våld mot kvinnor och/eller

barn och operationalisera för att förebygga samt förhindra våldsamma normer och ett explorativt beteende. Därav resonerar jag resolutionen följer det sociala faktum, normativiteten och mentaliteten om militär hypermaskulinitet och att *boys will be boys* - som Eriksson Baaz & Stern (2013: 18) hänvisat till - istället för att adressera det sociala mönstret och sträva efter en strukturell utveckling och förändring. Inom analysen av resolutionens innehåll blir det påtagligt att det framförs att det är ett problem med att perspektivet om genus, gender mainstreaming och kvinnors säkerhet och roller inom fredsbyggande saknas samt att det krävs insatser för att åtgärda detta. Ändock är framförandena och dess formuleringar diffusa och vaga eftersom det inte specificeras vad insatserna ska vara eller innebära. Det saknas även tydligt ansvarstagande om vem eller vilken aktör som ska genomdriva dessa insatser för förändring, utan det uttrycks i mer generella diffusa drag om att man 'requests', 'encourages' eller 'urges' aktörer till handling. Det saknas även eventuella konsekvenser för om aktörer inte tar det påstådda ansvar om att ta tag i problemet. En kombination av ett diffust framförande med otydliga riktlinjer om vem och/eller vad som konkret ska göras blir ett anspråkslöst uppmanande som skapar en miljö där ingen aktör behöver känna ett ansvar för att adressera och omhänderta problematiken.

För att kontextualisera bristerna i kvinnors subjektpositionering inom resolution 1325 kan mina resonemang förbindas med utvärderingsrapporten *Evaluation of Gender Mainstreaming in United Nations Peacekeeping Activities (MONUC/MONUSCO) in the Democratic Republic of the Congo*. Utvärderingen framhåller att operation MONUC/MONUSCO till viss del har varit framgångsrik inom områden för kvinnors säkerhet samt i sin implementering av genus i verksamheten. Konceptet om kvinnor, fred och säkerhet har successivt införts inom MONUC/MONUSCO och dess mandat. 2002 introducerades enheten för genus, Gender Unit eller Genusenheten, för att säkerställa en implementering av genus och att säkerställa kvinnors inkludering i civilsamhällen, i politiska processer, inom fredsuppbyggande samt för att kommunicera genusfrågor. Genusenheten ska även introducera kvinnor i en större skala till ledarskapsprogram genom ledarskapsutbildning. Däremot via intervjuer med personal inom operationen är dessa utbildningar allt för korta och har tvivelaktigt någon långsiktig effekt. Genusarbetet betraktats nästintill som ett komplement och det finns en genomgående brist på ansvarstagande för att genomföra och uppnå jämställdhetsmålen (UN Women, 2012: 11). Operationen ska försöka och har gjort försök för att skapa en mer jämlik balans av genus inom personalen men brister än inom sin personal inom både det civila och militära. I december 2011 var enbart 18% av den civila personalen inom operation MONUSCO kvinnor

(UN Women, 2012: 14-15). Att införa kvinnor i lokala och nationella politiska processer är fortfarande svagt, trots försök och strategier som MONUC/MONUSCO hävdar att man genomfört (UN Women, 2012: 16). Enligt utvärderingen har MONUC/MONUSCO medverkat i att förbättra befintliga regelverk rörande brott mot mänskliga rättigheter, våld och sexuella övergrepp. Däremot bistår en straffrihet för förövare på grund av strukturella problem som bland annat ett svagt juridiskt ramverk och korruption inom DR Kongo. Därav har operationen ett dåligt underlag för att kunna avgöra om deras insatser ger långsiktiga effekter (UN Women, 2012: 27). Det finns insatser från operationen för att öka medvetenheten om könsbaserat våld bland populationen (UN Women, 2012: 5). 2009 skapades en enhet inom MONUC/MONUSCO för att adressera problematiken kring könsbaserat våld och sexuella övergrepp, The Sexual Violence Unit eller Enheten för sexuellt våld. Enhetens huvudsakliga funktion och uppgift är att koordinera arbetet mot könsbaserat våld mellan FN organ, civilsamhälleliga organisationer och samarbetspartners inom regeringen för att övervaka situationen, rapportera och för att förse resurser. Däremot finns fortsatta begränsningar med kommunikationen inom enheten rörande genus, mänskliga rättigheter och kvinnors säkerhet inom MONUSCO samt att enheten fortfarande främst arbetar med att samla in data om könsbaserat våld, istället för att analysera och till en mer omfattande del agera baserat på informationen (UN Women, 2012: 13-14). Efter 2006 fanns dock en minskning i antalet rapporterade fall om sexuella övergrepp och exploatering inom MONUC/MONUSCO. Däremot finns det stora fördröjningar inom utredningar vilket är ett hinder för att presentera korrekt data (UN Women, 2012: 5-6). Däremot fortsätter sexuella övergrepp och exploatering mot kvinnor och/eller flickor att ske (UN Women, 2012: 18) och operation MONUC/MONUSCO har en märkbart den högsta av sexuella övergrepp och exploatering av fredsbevarare jämfört med andra operationer (UN Women, 2012: 25). Trots detta anser 60% av 120 missionens personal att operation MONUSCO adresserar och hanterar genus samt frågor om könsbaserat våld 'good' eller 'excellent' (UN Women, 2012: 21). Däremot framhäver utvärderingen att det finns en stor brist i att fastställa att information och uppförande- och disciplinutbildningen når ut till sin fulla kapacitet. Det finns belägg för att det är svårt att säkerställa att personal deltar under utbildningarna, vilket framhävs i att baserat på ett urval på 300 anställda utifrån en lista på 900 som deltog i operationen efter mars 2009 var endast 43% av dem närvarande (UN Women, 2012: 25).

För att återgå till uppsatsens andra forskningsfråga: Hur kan svårigheterna att implementera genus inom operation MONUC/MONUSCO förstås utifrån könade subjekspositioner? finns

ett flertal överlappande aspekter att framhäva från mina resonemang om subjektspositioneringen av kvinnor i resolution 1325. De olika subjektspositionerna Kvinnor som mödrar, Kvinnor som offer och Kvinnor som entiteter med speciella behov är påtagliga i mitt empiriska exempel. Implementeringen av genus i operation MONUC/MONUSCO har successivt påbörjats och har förbättrats inom vissa aspekter men det finns fortfarande brister i dess praktik och strategier. Främst finns en brist i kommunikationen och en avsaknad av ansvarstagande bland involverade aktörer och organ. Svårigheterna blir då att finna svaga punkter inom programmets implementering av genus och kvinnors jämställdhet, att framgångsrikt kunna adressera dessa och att ha ett tydligt ledarskap och incitament för att kunna förbättra situationen. Det finns kontextuella och kulturella faktorer inom DR Kongo att ha hänsyn till men i frågan om operation MONUC/MONUSCOs metoder och strategier om att implementera genus verkar tillvägagångssätten främst vara likt en liberal feministisk strategi i att göra kvinnor fysiskt synliga i sitt arbete, utan att ha en tillräckligt stor betoning på operationens strukturella problematik. Som illustrerat inom problemlösningen för uppsatsen finns en fortsatt stor problematik av sexuella övergrepp och exploatering av kvinnor och/eller flickor av fredsbevarare i operation MONUC/MONUSCO efter godkännandet av resolution 1325, hur kan det förstås genom de könade subjektspositionerna? Kvinnor som mödrar kan empiriskt påvisas inom det faktum att ytterst få, närmast till inga, fredsbevarare tar varken ett fysiskt, materiellt eller ekonomiskt ansvar vid händelser av graviditeter efter sexuella övergrepp och/eller exploatering av lokala kvinnor och/eller flickor. Vilket även inträffar i DR Kongo som påvisats av Wagner, Glaesmer, Bartels, Weber och Lee. Istället är det kvinnan som ska genomgå en graviditet och en förlossning för att sedan vårda och ekonomiskt stödja barnet eller barnen utan hjälp eller underhåll från den biologiska fadern. Per automatik blir kvinnor försatta i en situation att på egen hand försörja barnen på grund av de sociala regelverk som kategoriserar dem som naturligt försörjande och som naturliga mödrar (Wagner, Glaesmer, Bartels, Weber & Lee, 2022: 3, 8). Kvinnor som offer är blir identifierbart inom det fortsatta våldutövandet av fredsbevarare inom operationen. Att uppfatta och tolka kvinnor som offer och som en grupp av svaga och maktlösa individer som även saknar förmågan att försvara sig själva blir en grupp som är ett enkelt mål att utnyttja. Det är inte enbart den fysiska maktutövningen av en större man som exploaterar ett barn, utan att kvinnor och femininitet är djupt rotade i bilden om offer, som Eriksson Baaz & Stern (2013: 16) argumenterar, och att det även ständigt repeteras i resolution 1325. En tänkbar konsekvens blir därav en fortsatt verklighet där normativiteten är att utöva sina behov och utnyttja sin makt över kvinnor och det feminina. Likt en kollektiv mentalitet, eller en kollektiv

identitetsförvirring om att vara en bevarare av fred eller en hypermaskulin soldat som Kovatch (2016: 169-170) argumenterar, blir det ett socialt regelverk som efterföljs, som upprätthålls och som även sprider sig bland FN fredsbevarare. Vilket är märkbart med hänvisning till den bakgrund om att sexuella övergrepp och exploatering fortsätter att ske i DR Kongo och under operation MONUSCO än idag. Att framföra kvinnor som subjekt med speciella behov och att det krävs en genuskänslig träning och material för att uppnå dessa är inte enbart att frångå kvinnor som individer med konventionella mänskliga behov, utan genom att inte specificera vad åtgärderna måste vara leder till en brist i ansvarstagande för att genomföra målen om könsjämsliddhet. När ett tydligt direktiv saknas blir det svårt att realisera sina mål och fullfölja dem i praktiken. Vilket blir märkbart även inom operation MONUC/MONUSCO baserat på dess utvärderingsrapport. Inom utvärderingen finns ett framförande om att det finns en brist inom aktörers, enheters och organens kommunikation, att det finns en avsaknad i ansvarstagande samt att utbildningar som genomförs för könsjämsliddhet och införandet av genus är allt för korta och har en tvivelaktig långvarig effekt.

Samtliga subjektspostioner fortsätter att porträtteras inom resolution 13325 och det blir påtagligt att det har effekter i praktiken utefter ett socialkonstruktivistiskt ramverk. Även i operation MONUSCOs mandat subjektspostioneras kvinnor i DR Kongo som de civila som fredsbevarare ska skydda. Det skapar olika förväntningar på de två olika subjekten kvinna och man. Där män, eller fredsbevarare, förväntas vara de kraftfulla entiteterna som har rätt till en utövning av makt och där kvinnor som tidigare diskuterats är de svagare entiteterna som inte har möjlighet till ett eget aktörskap. Det bidrar även till att kvinnor som subjekt inom operation MONUC/MONUSCO i sin nuvarande position har svårt att få utrymme för att positioneras och praktisera som handlingsbara aktörer, vilket är märkbart med den låga frekvens av kvinnliga anställda inom operationen.

Det försvårar att implementera genus och kvinnors säkerhet och jämsliddhet i praktiken genom att det bidrar till en socialt accepterande miljö, normativitet och en social verklighet som accepterar hypermaskulinitet, en mentalitet av att *boys will be boys* och att det dominerande subjektet man får utöva sitt behov till makt. Att försöka implementera en så kallad genuskänslig handlingsplan utan att specificera vad åtgärderna ska innebära blir även ett försök att implementera genus med en bristande infallsvinkel. En infallsvinkel där det normaliseras att subjektet män och mäns normer och normativa beteende kan förbli som det är

medan subjektet kvinna behöver anpassa sig, istället för att granska och adressera strukturen av och grunden till problematiken. Det blir ett undermåligt genomförande där dominerande aktörer kan fortsätta i enlighet utan behov till nödvändiga strukturella förändringar. Vilket blir synligt inom dagens operation MONUSCO eftersom det finns stora otydligheter i åtgärdernas innebörd och plan för genomförande, i dess avsaknad av ansvarstagande hos aktörer för att delta i implementeringen av gender mainstreaming samt inom det faktum att sexuella övergrepp och exploatering fortsätter att utföras av fredsbevarare.

Trots att resolution 1325 till stor grund var riktad till problematiken om sexuella övergrepp och exploatering, kvinnors säkerhet och könsjämsliddhet likt den inom operation MONUC/MONUSCO fortsätter den höga frekvensen av våld mot kvinnor av FN fredsbevarare. Att fortsätta ha en vag formulering och en subjektspostionering av kvinnor med underlägsna förväntningar i kontrast till de dominerande förväntningarna hos subjektet män inom ledande dokument som resolution 1325 leder till, i min mening, en otillräcklig prestanda för att reformera de stora samhällsproblem som styrningsdokument är ämnade att förbättra.

9. Avslutande diskussion och slutsats

För att återgå till uppsatsens forskningsfrågor: Hur produceras könade subjektspostioner av genus samt hur porträtteras kvinnor i FNSR resolution 1325 utifrån ett genus- och feministiskt perspektiv? samt Hur kan svårigheterna att implementera genus inom operation MONUC/MONUSCO förstås utifrån könade subjektspostioner? finns det utifrån mina reflektioner och resonemang centrala punkter att framlägga. De könade subjektspostionerna Kvinnor som mödrar, Kvinnor som offer och Kvinnor som entiteter med speciella behov produceras i resolutionens innehåll via de formuleringar och uttryck som adresserar kvinnor som en kollektivt skör grupp i sin identitet. Resolutionens innehåll positionerar samt ger då endast utrymme åt kvinnor som underlägsna och i sin kontrast positioneras män som dominanta och överlägsna. Utifrån ett socialkonstruktivistiskt teoretiskt ramverk blir den sociala innebörden bakom dessa subjektspostionerna det som skapar samhälleliga social fakta, normativitet, sociala regelverk och en verklighet där aktörer agerar utefter dessa antaganden. Svårigheterna med att implementera genus och kvinnors jämställdhet och säkerhet i operation MONUC/MONUSCO kan utefter mina reflektioner associeras med de

subjektspositioner som påvisas inom resolutionen. Subjektspositionerna blir en normativ vardagsbild av vad olika genus har för samhällsliga förväntningar och influerar även därav möjligen vad det dominerande subjektet (man) anser sig kunna utföra över det underlägsna subjektet (kvinna). Det blir en gråzon inom val av strategier, agerande och utförande i resolution 1325 som med viss möjlighet influerar att aktörer fortsätter att följa de strukturer av beteenden som man ämnar att förändra. Inom analysen blir det påtagligt att det krävs en strukturell förändring i hur man adresserar, porträtterar och positionerar olika subjekt. Inte uteslutande inom styrande dokument som resolution 1325 utan även inom civilsamhällsliga och politiska rum.

För att uppnå målen om kvinnors jämställdhet, säkerhet samt gender mainstreaming krävs det att vidare forskning och arbete utförs inom området. Ingen kvinna eller flicka ska behöva utsättas för övergrepp eller exploatering, än mindre av individer som är ämnade för att agera som bevarare och uppbyggare av fred. Framtida forskning som relaterar studier om varför målen om kvinnors rättigheter förblir ouppnådda behöver i min mening ha konstruktionen av och efterföljderna av sociala strukturer i åtanke. Vidare forskning skulle kunna se till fler liknande dokument som resolution 1325 för att undersöka om fler styrande dokument innehåller liknande mönster. Ytterligare framtida studier kan även mer detaljerat inkorporera perspektivet om subjektspositioneringen av män och skapandet av den hypermaskulinitet som produceras samt hur den mer djupgående bidrar till mäns förväntningar och möjligen påverkar mäns möjligheter, agerande och mående i liknande dokument och/eller handlingsplaner och miljöer. Det kan även inkorporera och undersöka perspektivet om mäns våld mot män, ett perspektiv som jag valde att utesluta för den här uppsatsen. Jag anser båda perspektiven som betydelsefulla beståndsdelar att beakta när strukturella normer och sociala regelverk adresseras.

Källförteckning

Bryman, A. (2018). *Samhällsvetenskapliga metoder* (3 uppl.). Liber. ISBN : 9789147112067

Burman, E. (2008). Beyond women vs. children or womenandchildren': engendering childhood and reformulating motherhood. *International Journal of Children's Rights*, 16(2), 177-194.

Buzan, B., & Hansen, L. (2009) *The Evolution of Security Studies*. United States: Cambridge University Press, New York

Chinkin, C. (2019). Adoption of 1325 Resolution. I Davis, S., & Jacqui, T. (Red.), *The Oxford Handbook of Women, Peace, and Security* (1 uppl., s. 25-37). Oxford University Press.

DOI 10.1093/oxfordhb/9780190638276.013.3

Davies, S., & True, J. (2019). *The Oxford Handbook of Women, Peace, and Security* (1 uppl.). Oxford University Press. ISBN: 9780190638276

Eriksson Baaz, M., & Stern, M. (2010). *Understanding and addressing conflict-related sexual violence lessons learned from the Democratic Republic of Congo* (NAI Policy Notes;2010/3). Uppsala: Nordiska Afrikainstitutet. ISBN: 9789171066695

Eriksson Baaz, M., & Stern, M. (2013). *Sexual violence as a weapon of war? : Perceptions, prescriptions, problems in the Congo and beyond* (Africa now). Zed Books.
ISBN: 9781780321646

Fisher, S. (2010). Violence Against Women and Natural Disasters: Findings From Post-Tsunami Sri Lanka. *Violence against Women*,16(8), 902-918.
DOI:10.1177/1077801210377649

Hansen, L. (2020). Poststructuralism. In Baylis, J., Smith, S., & Owens, P. (Eds.), *The globalization of world politics: An introduction to international relations*. (8 uppl. s. 178-191). Oxford: Oxford University Press

Kiernan, B., Mishori, R., & Masoda, M. (2016). 'There is fear but there is no other work': A preliminary qualitative exploration of the experience of sex workers in eastern Democratic Republic of Congo. *Culture, Health & Sexuality*, 18(3), 237-248.

Kinsella, H. (2020). Feminism. In Baylis, J., Smith, S., & Owens, P. (Eds.), *The globalization of world politics: An introduction to international relations*. (8 uppl., s. 145-159). Oxford: Oxford University Press

Kirby, P. (2020). Gender. In Baylis, J., Smith, S., & Owens, P. (Eds.), *The globalization of world politics: An introduction to international relations*. (8 uppl., s. 271-286). Oxford: Oxford University Press

Kitharidis, S. (2015). Rape as a weapon of war: Combating sexual violence and impunity in the Democratic Republic of the Congo, and the way forward. *African Human Rights Law Journal*, 15(2), 449-472

Kovatch, B. (2016). Sexual exploitation and abuse in UN peacekeeping missions: A case study of MONUC and MONUSCO. *Journal of the Middle East and Africa*, 7(2), 157-174. DOI: 10.1080/21520844.2016.1192978

Notar, S. (2006). Peacekeepers as perpetrators: Sexual exploitation and abuse of women and children in the Democratic Republic of the Congo. *The American University Journal of Gender, Social Policy & the Law*, 14(2), 413-429.

PeaceWomen. (u.å.). *The Resolutions*. PeaceWomen Women's International League for Peace and Freedom. URL <http://www.peacewomen.org/why-WPS/solutions/resolutions> Hämtad 29 april 2022

Puechguirbal, N. (2010). Discourses on Gender, Patriarchy and Resolution 1325: A Textual Analysis of UN Documents. *International Peacekeeping (London, England)*, 17(2), 172-187. DOI: 10.1080/13533311003625068

Pugh, M. (2018). Peace Operations. I McDonald, M., & Williams, P. D. (Red.) *Security Studies: An Introduction*. (3:e uppl. s. 317-333). Routledge. ISBN 9780415784900

Rape As a Weapon of War: Accountability For Sexual Violence In Conflict: Hearing before the Subcommittee On Human Rights And The Law of the Committee On The Judiciary United States Senate, 110th cong. 2nd session. (2008). URL <https://babel.hathitrust.org/cgi/pt?id=pst.000065512586&view=1up&seq=1&skin=2021>

Schneider, D., Harknett, K., & McLanahan, S. (2016). Intimate Partner Violence in the Great Recession. *Demography*, 53(2), 471-505. DOI: 10.1007/s13524-016-0462-1

Tickner, A. (2019). Peace and Security from a Feminist Perspective. I Davis, S., & Jacqui, T. (Red.). *The Oxford Handbook of Women, Peace, and Security* (1 uppl., s. 14-25). Oxford University Press. DOI 10.1093/oxfordhb/9780190638276.013.6

United Nations. (u.å.). *MONUC Background*. United Nations Peacekeeping. URL <https://peacekeeping.un.org/mission/past/monuc/background.shtml> Hämtad 4 april 2022

United Nations Entity for Gender Equality and the Empowerment of Women [UN Women]. (2012). *Evaluation of Gender Mainstreaming in United Nations Peacekeeping Activities (MONUC/MONUSCO) in the Democratic Republic of the Congo*. UN Women Evaluation Office. URL <https://www.unwomen.org/sites/default/files/Headquarters/Attachments/Sections/Library/Publications/2013/10/Evaluation-GenderMainstreaming-UNpeacekeeping-DRC-en%20pdf.pdf>

United Nations General Assembly. *Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development*. A/RES/70/1. (21 October 2015). URL https://www.un.org/en/development/desa/population/migration/generalassembly/docs/globalcompact/A_RES_70_1_E.pdf

United Nations Security Council Resolution 1325. *Security Council Resolution on women and peace and security*. S/RES/1325. (31 October 2000). URL <http://unscr.com/en/resolutions/doc/1325>

Wagner, K., Glaesmer, H., Bartels, S.A., Weber, S., & Lee, S. (2022). Presence of the Absent Father: Perceptions of Family among Peacekeeper-Fathered Children in the Democratic Republic of Congo. *Journal of Child and Family Studies.*, 1-17
<https://doi.org/10.1007/s10826-022-02293-2>

Weiss, T., & Zach, D. (2018). The United Nations. I McDonald, M., & Williams, P. D. (Red.) *Security Studies: An Introduction*. (3:e uppl. s. 298-316). Routledge. ISBN 9780415784900

Wheeler, S. (11 januari, 2020). *UN Peacekeeping has a Sexual Abuse Problem*. Human Rights Watch. URL
<https://www.hrw.org/news/2020/01/11/un-peacekeeping-has-sexual-abuse-problem> Hämtad 26 april 2022

Whitworth, S. (2018). Feminisms. I McDonald, M., & Williams, P. D. (Red.) *Security Studies: An Introduction*. (3:e uppl. s. 74-85). Routledge. ISBN 9780415784900

World Health Organization. (2021). *Global, regional and national prevalence estimates for intimate partner violence against women and global and regional prevalence estimates for non-partner sexual violence against women*. World Health Organization. ISBN: 9789240022256. URL
<https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/341337/9789240022256-eng.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Åhäll, L. (2018). Poststructuralism. I McDonald, M., & Williams, P. D. (Red.) *Security Studies: An Introduction*. (3:e uppl. s. 86-99). Routledge. ISBN 9780415784900

Appendix

Appendix 1 Kodningsschema - analys av resolution 1325(2000)

Tema 1 Kvinnor som mödrar	Tema 2 Kvinnor som offer	Tema 3 Kvinnor som en entitet med speciella behov
<p>Expressing concern that civilians, particularly women and children, account for the vast majority of those adversely affected by armed conflict, [...]</p>	<p>Urges Member States to increase their voluntary financial, technical and logistical support for gender-sensitive training efforts, [...]</p>	<p>Emphasizing the need for all parties to ensure that mine clearance and mine awareness programmes take into account the special needs of women and girls, [...]</p>
<p>Reaffirming also the need to implement fully international humanitarian and human rights law that protects the rights of women and girls during and after conflicts, [...]</p>	<p>Measures that ensure the protection of and respect for human rights of women and girls, particularly as they relate to the constitution, the electoral system, the police and the judiciary; [...]</p>	<p>Recognizing also the importance of the recommendation contained in the statement of its President to the press of 8 March 2000 for specialized training for all peacekeeping personnel on the protection, special needs and human rights of women and children in conflict situations, [...]</p>
<p>Recognizing that an understanding of the impact of armed conflict on women and girls, effective institutional arrangements to guarantee their protection and full participation in the peace process [...]</p>	<p>Calls upon all parties to armed conflict to respect fully international law applicable to the rights and protection of women and girls, especially as civilians [...]</p>	<p>Requests the Secretary-General to provide to Member States training guidelines and materials on the protection, rights and the particular needs of women, [...]</p>
<p>Noting the need to consolidate</p>	<p>Calls on all parties to armed</p>	<p>The special needs of women and</p>

<p>data on the impact of armed conflict on women and girls [...]</p>	<p>conflict to take special measures to protect women and girls from gender-based violence, particularly rape and other forms of sexual abuse, and all other forms of violence in situations of armed conflict; [...]</p>	<p>girls during repatriation and resettlement and for rehabilitation, reintegration and post-conflict reconstruction; [...]</p>
<p>The special needs of women and girls during repatriation and resettlement and for rehabilitation, reintegration and post-conflict reconstruction; [...]</p>	<p>Emphasizes the responsibility of all States to put an end to impunity and to prosecute those responsible for genocide, crimes against humanity, and war crimes including those relating to sexual and other violence against women and girls, and in this regard stresses the need to exclude these crimes, where feasible from amnesty provisions; [...]</p>	<p>Calls on all parties to armed conflict to take special measures to protect women and girls from gender-based violence, particularly rape and other forms of sexual abuse, and all other forms of violence in situations of armed conflict; [...]</p>
<p>Measures that ensure the protection of and respect for human rights of women and girls, particularly as they relate to the constitution, the electoral system, the police and the judiciary; [...]</p>	<p>Calls upon all parties to armed conflict to respect the civilian and humanitarian character of refugee camps and settlements, and to take into account the particular needs of women and girls, [...]</p>	<p>Calls upon all parties to armed conflict to respect the civilian and humanitarian character of refugee camps and settlements, and to take into account the particular needs of women and girls, [...]</p>

<p>Calls upon all parties to armed conflict to respect fully international law applicable to the rights and protection of women and girls, especially as civilians [...]</p>	<p>Expressing concern that civilians, particularly women and children, account for the vast majority of those adversely affected by armed conflict, [...]</p>	<p>Reaffirms its readiness, whenever measures are adopted under Article 41 of the Charter of the United Nations, to give consideration to their potential impact on the civilian population, bearing in mind the special needs of women and girls, in order to consider appropriate humanitarian exemptions [...]</p>
<p>Calls on all parties to armed conflict to take special measures to protect women and girls from gender-based violence, particularly rape and other forms of sexual abuse, and all other forms of violence in situations of armed conflict; [...]</p>	<p>Recognizing also the importance of the recommendation contained in the statement of its President to the press of 8 March 2000 for specialized training for all peacekeeping personnel on the protection, special needs and human rights of women and children in conflict situations, [...]</p>	<p>Encourages all those involved in the planning for disarmament, demobilization and reintegration to consider the different needs of female and male ex-combatants [...]</p>
<p>Emphasizes the responsibility of all States to put an end to impunity and to prosecute those responsible for genocide, crimes against humanity, and war crimes including those relating to sexual and other violence against women and girls, and in this regard stresses the need to exclude these crimes, where feasible from amnesty provisions; [...]</p>	<p>Requests the Secretary-General to provide to Member States training guidelines and materials on the protection, rights and the particular needs of women, [...]</p>	

<p>Calls upon all parties to armed conflict to respect the civilian and humanitarian character of refugee camps and settlements, and to take into account the particular needs of women and girls, [...]</p>	<p>Reaffirming also the need to implement fully international humanitarian and human rights law that protects the rights of women and girls during and after conflicts, [...]</p>	
<p>Reaffirms its readiness, whenever measures are adopted under Article 41 of the Charter of the United Nations, to give consideration to their potential impact on the civilian population, bearing in mind the special needs of women and girls, in order to consider appropriate humanitarian exemptions [...]</p>		
<p>Invites the Secretary-General to carry out a study on the impact of armed conflict on women and girls, [...]</p>		
<p>Requests the Secretary-General, where appropriate, to include in his reporting to the Security Council progress on gender mainstreaming throughout peacekeeping missions and all</p>		

other aspects relating to women and girls ; [...]		
--	--	--